

RAFAEL

GLASILO JUGOSLOVANSKIH IZSELJENCEV V ZAPADNI EVROPI

UREDNIŠTVO: HEERLEN, KRUISSTRAT 28, HOLADIJA

IZDAJEJO: SLOVENSKI IZSELJ. DUHOVNIKI

Štev. 10/11

OKTOBER-NOVEMBER 1934

Letnik IV

† Njeg. Vel. kralj Aleksander I.

Umril je naš veliki vladar, 9. oktobra t. l. je postal žrtev atentata v francoskem mestu Marseille. Zadnjo željo našega dr. Krika: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite na to, kako boste zedinjeni posvetili vse svoje sile, vse svoje sposobnosti, vso svojo ljubezen vse svoje srce jugoslovanski državi za njen procvit, kulturo

Sledila je spominska proslava v dvorani. Slika kralja Aleksandra je bila ovita v težko črnino. Pred njo so gorele lučke.

Kratki in jedrnati program je napravil na navzoče globok vtis. Zadonela je žalostinka, govornik se je spominjal visokega vladarja. Sledil je pretresljiv molk. Mogočna »slava!« in še en spomin v molitvi.

FRANCIJA.

Izseljenci v Franciji se poslavljajo od svojega dobrega vladarja.

Tucquegnieux, 21. okt. 1934.

Brez šuma in hrupa, tiho in mirno, zato pa globoko v srce segajoče je bilo slovo male jugoslovanske kolonije iz Tucque-

Žalna proslava za † kraljem Aleksandrom I. dne 1. novembra 1934 v Nieuw Einde. Na sliki: jugosl. konzul g. J. H. Dupont z ženo, jugosl. izselj. duhovnik g. D. Oberžan, zastave rudarskih društev sv. Barbare.

in blagostanje!« — je pokojni kralj Aleksander dobesedno izpolnil. Posvetil se je njej vsega, umrl na poti zanjo!

Izseljenci vsi presunjeni sočuvstvujemo v teh dneh z našo domovino ter prosimo Vsemogočnega, ki vodi naša pota, naj to neizmerno žrtev preobrne k pravi sreči Jugoslavije, za katero je veliki pokojnik živel, delal in umrl.

HOLADIJA.

V žalen spomin

smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra se je opravila na dan Vseh svetih, dne 1. novembra ob 11. uri v cerkvi v Nieuw Einde slovesna služba božja. Sv. mašo s primerno pridigo o spominu mrtvih je opravil slovenski duhovnik. Po sv. maši so pevci odpeli slovenski psalm: Usmili se me Bog, duhovnik pa je opravil molitve za pokojnega vladarja in pokojne prijatelje in znanke.

Nato so se opravile še molitve za domovino in novega kralja, pevci so zapeli drž. himno.

Pri proslavi je bil navzoč naš konzul iz Heerlena g. J. Dupont ter oba slovenska duhovnika, vsa naša društva so poslala mnogoštevilna zastopstva z zastavami, ovitimi z žalnimi trakovi. Tudi holandski gostje so ob tej priliki pokazali svojo globoko pieteto do visokega pokojnika ter se v častnem številu udeležili te svečanosti.

Na dan pogreba kralja Aleksandra je bilo istotako žalno cerkveno opravilo v Nieuwenhagenu, ki so se ga v lepem številu udeležili naši rojaki iz tamkajšnje okolice.

Žalno brzojavko je poslal odbor Zveze ob priliki tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra na naslov dvornega ministra obenem z izrazi vdanosti novemu kralju Petru II.

Kr. konzulat v Heerlenu je prejel 29. oktobra od kr. poslaništva v Londonu odlok, da traja strogo žalovanje radi kraljeve smrti od 9. oktobra 1934 do 9. aprila 1935.

gnieux, ki je danes počastila spomin svojega dobrega blagopokojnega vladarja.

Bodisi da je včlanjen v tem ali onem društvu ali pa nikjer, bodisi da je navajen opravljati svoje nedeljske verske dolžnosti ali pa ne, vsak se je odzval povabilu in prišel danes v skromno leseno cerkvico na Marini, kjer je molil za mir in pokoj svojega kralja mučenika. Videli smo v cerkvi tudi brate Poljake, ki so prišli popolnoma sami ob sebi, brez vsakega povabila.

Harmonij je ostal danes zaprt. Po uvodni mašni pesmi je celo petje utihnilo. V grobni tišini je tikenjska kolonija poslušala globoko zasnovan cerkveni govor izseljeniškega duhovnika g. Švelca, ki je v glavnem izvajal sledeče misli:

»Že več kot teden dni žalujemo Jugoslovani za svojim dobrim vladarjem. Brali ste v časopisih in poslušali po radiju vse podrobnosti o umoru, zato vam o tem ne bom govoril. Moj namen je samo iz verske-

ga stališča izpregovoriti o umoru, ki ga z gnusom obsojamo.

Sveti Pavel je zapisal, da je vsaka oblast od Boga in se ji moramo pokoriti. To je nauk svete Cerkve, kateremu moramo kristjani slediti. Že nepokorščina je zlo, še bolj v zmoti pa tavajo oni, ki mislijo, da se smejo najvišji predstavniki oblasti na tako podel in nečloveški način odstraniti. Ni bil naš blagopokojni kralj prva, a tudi ne zadnja žrtev takih brezvestnežev. Atentati so se godili in se bodo še vse dotlej, dokler človeštvo ne bo sprejelo edino pravega svetovnega naziranja, ki nam ga narekuje krščanstvo, dokler ne bo spoznalo, da je edino življenje po božjih zapovedih pravo in srečonosno.

Nismo imeli prilike, da bi osebno ponesli venec na grob našega kralja, pa nič ne de. Venci bodo strohnili, parade bodo minule in kaj bo imela duša velikega pokojnika od tega? Ničesar. Zato pa dajmo mi danes svojemu mrtvemu kralju nekaj za pokoj njegove blage duše. Dajmo mu molitve.

Naj vas, dragi izseljenci, spomnim ob sklepu še na zadnje besede velikega pokojnika, ki so: »Čuvajte mi Jugoslavijo«. Lepe so te besede, vredne Velikega moža, ki jih je izrekel. Sklenimo ravnati se po njih in ljubiti našo milo domovino Jugoslavijo, katero nam Bog ohrani. Amen.«

Po cerkvenem govoru je mašnik nadaljeval s sv. mašo, dve deklici pa sta molili sv. rožni venec. Nad sto grl jim je glasno odgovarjalo. Ko je po končani službi božji moški zbor zapel pretresljivo »Vigred se povrne«, se je zlasti pri besedah »al prijatelj sem nazaj nikdar več ne bo« marsikatero oko orosilo. Brez izjeme vsem pa se je na obrazu brala velika žalost za svojim kraljem vzgojiteljem.

Da, naš kralj je bil vzgojitelj, zlasti v tem, da ni poznal sovražnika ali bolje povedano, da ni hotel poznati sovražnika. Vedel je, da le ljubezen in dobrotu vse preмага. Seveda zahteva splošna ljubezen velikega premagovanja in ponižnosti, česar mi povprečni ljudje nismo zmožni. Skušajmo pa vendar približevati se v tem svojemu zglednemu Vladarju. Nikar ne zasovražimo in ne zavržimo vsega, kar nam

ni ljubo. S čudežnim orodjem, kateremu se pravi »dobra volja«, se da marsikaj popraviti.

Morda je naš dobri vladar padel prav zato, ker ni hotel poznati sovražnika. Hudo hudo nas je zadela Njegova smrt, ali v tolažbo nam bodi, da je s Svojo mučeniško smrtjo zadal sovražnikom hujši udarec, kakor so vse vislice in giljotine na svetu.

Po pravici smemo trditi, da je kralj bil sveča, ki je samega sebe povžil, da je drugim svetil. Svetil je svojim pravim prijateljem, svetil je odkritim nasprotnikom in svetil je tudi priliznjencem, ki »ljubijo domovino samo zato, da dobro jedo in pijejo«, kakor je zapisal veliki slovenski pisatelj dr. Ivan Tavčar. Vsem je svetil in s Svojo mučeniško smrtjo končno posvetil tako močno, da vsak, če le hoče, najde pravo pot, po kateri mora hoditi če hoče izpolnjevati kraljevsko oporoko Čuvajte mi Jugoslavijo.

Pripomnimo, da se je vršila enaka žalna proslava tudi v Aumetzu in v Crumes.

Liévin P. de C.

Žalne slovesnosti. Skupno s tukajšnjimi francoskimi društvi je priredila naša kolonija dne 28. oktobra žalno službo božjo za pokojnim kraljem Aleksandrom I. in za sopadlim ministrom g. Louisom Barthou. Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša. Visokima pokojnikoma je spregovoril žalni govor župnik jugoslovanskih kolonij v francoskem in slovenskem jeziku. Zbirka med sv. mašo je bila namenjena za spomenik kralju Aleksandru v Marseillu. Popoldne istega dne se je vršila žalna slovesnost naše kolonije v dvorani.

Bruay-en-Artois.

Žalna slovesnost za pokojnim kraljem. V že tako žalostna srca je padla nova žalost, ko smo v torek 9. oktobra zvečer zvedeli za zločin v Marseillu. Takoj prvo nedeljo smo priredili žalno slovesnost v cerkvi. Cela kolonija je bila zbrana s tremi zastavami, ovitimi v črnino. Upali smo, da bo naš vladar ob obisku v Parizu priporočil francoski vladi nas jugoslovanske izseljence, kot smo prosili na merodajnih mestih. Prišlo je drugače, da smo mi v mo-

litvi priporočili Bogu njegovo dušo. Slava pokojnemu kralju Aleksandru I., ki je ob premnogih prilikah pokazal, da ima srce za pošteno delavsko ljudstvo!

Merlebach.

V ponedeljek, dne 15. okt. se je vršila v novi farni cerkvi v Merlebachu slovesna maša zadušnica za pokojnim Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I., katere so se udeležila vsa tukajšnja Jugosl. društva kakor tudi patrijotična francoska, s svojimi zastavami. Pohvalo zaslužijo posebno še pevsko društvo Triglav iz Merlebacha in pevsko društvo Zvon iz Jeane d'Arc, katera so po končanem opravilu združeno zapeli žalostinko »Narodna nagrobnica«. Ob tej priliki se je zopet pokazalo, kako krasno je slovensko petje, pa tudi če je nagrobnica.

Jakob Rogina:

OČKU V TUJINO.

Očka dragi, kaj si rekel,
ko od doma si odšel:
da odhajaš le za kratko,
da spet kmalu boš prišel?

V hiši isti še živimo,
— o, kako je pusto zdaj!
Očka, mi po tebi se solzimo,
ker te dolgo ni nazaj.

Majhni smo še takrat bili,
ko si ti nam kruh delil
res ga bilo ni zadosti,
pa kako je sladak bil!

Vsak večer nam misel vhaja
daleč, daleč so gore,
tja, kjer ti si, očka dragi,
tja molitev naša in solze.

Mamica je tolkrat solzna,
da še nas srce boli.
Da, življenje naše je otožno;
vse, ker tebe, očka, ni.

Očka dragi, čuj v tujino:
Pridi, pridi k nam nazaj!
S tabo tudi v revni, bedi
dom naš spet bo srečen raj!

(Ponatis iz »Izselj. Vestnika«.)

Ivan Cankar:

TUJA UČENOST.

Moja mati je bila kmetiški otrok; rasla in dorasla je čisto nedolžno kakor cvet na polju. Ko se je možila, ni znala ne pisati ne brati. Obojega se je učila šele tedaj, ko smo mi otroci doraščali; bdela je ponoči, da bi je nihče ne videl. Pisala je z neokretno roko, črke so bile zelo velike; ali še zdaj se spominjam, da je bila njena slovensščina lepa in čista in da nam je popravljala besede.

Ko smo se naučili brati in pisati, smo začeli s slovensko in nemško slovnico in s težavnimi računi. Mati se je vsega naučila z nami. Pretenke in preveč oglate so ji bile nemške črke, nazadnje pa se jih je privadila. Čudno se mi je zdelo, ko sem slišal iz njenih ust prvo nemško besedo, toda preudaril sem takoj: »Mati zna vse, čemu bi nemški ne znala?«

Tako je bilo, dokler smo bili vsi doma;

nenadoma pa je seglo med nas kakor silen veter in razkropili smo se na vse strani.

Poleti je bilo, ko sem se vrnil domov: prinesel sem s seboj skladovnico nemških knjig. Trinajst let, mislim, da mi je bilo takrat. Prvo noč sem zaspal ves truden, pa sem se o polnoči vzdramil, ker mi je bila zasvetila luč na trepalnice. V polspanju in preplašen sem se ozrl po izbi: mati je sedela za mizo, moje knjige je imela pred seboj.

»Mati, saj te stvari niso...!« sem vzkliknil, pa mi je bila beseda zastala v grlu kakor od sramu.

»Kaj da niso...?« je vprašala mati; njen mladi obraz je bil ves zardel.

»Tuje stvari so, puste... kaj bi z njimi?« sem rekel s tišjim glasom. Cutil sem, da sem jo bil užalil, in tudi sem čutil, da vidi ona mojo hinavščino in moj sram.

Držala je knjigo v obeh rokah in je strmela vanjo; zdi se mi, da je bil Goethejev Werther.

»Glej... ali sem se učila nemški... saj

razumem, če kdo na cesti govori... ali teh besed ne razumem... nobene ne razumem!«

»Saj ni treba, mati, saj ni treba, da bi to razumeli!« sem ji odgovoril ves plašen. »Ni treba tega razumeti!«

Zdaj vem, kar sem takrat le slutil: da je bila mati otrok, bel in čist, ko smo bili že oskrunjeni otroci.

Počasi je zaprla knjigo, položila jo je k drugim, nato je stopila k meni.

»Kaj je v teh knjigah?« je vprašala.

»Tuja učenost!« sem odgovoril. Samo jezik je tako govoril, v mojem srcu pa je bila velika žalost; že ob tisti uri je bilo v njem tisto koprnenje, ki je zdaj zavedno silno in grenko: »Da bi bil kot ti, o mati, cvet na polju; da bi nikoli ne okusil spoznanja!«

»Povej mi, kaj pravi ta tuja učenost?« je rekla mati.

»Sam ne vem!« sem odgovoril vznemirljen in zlovoljen. »Vsakemu pravi drugače, kakor je že uho in pamet. Meni pove kaj

DELAVSKA POGODBA MED FRANCIJO IN JUGOSLAVIJO.

»Službeni list« kos 62. kr. banske uprave v Ljubljani, objavlja v svoji izdaji z dne 4. avgusta t. l. zakon o delavski pogodbi med Francijo in Jugoslavijo, ki se glasi:

Člen 1. Visoki stranki pogodnici se s pridržkom odstopkov, določenih s to konvencijo, zavezuje, da ne bosta delali ovir odhodu svojih državljanov, ki žele oditi iz ene obeh držav v drugo državo pogodnico, da bi tamkaj delali. Dajali jim bosta v ta namen vse administrativne olajšave, tako tudi njih soprogam ali njihovim otrokom, ki jih spremljajo ali ki pozneje pridejo za njimi.

Zlasti jim bosta izdajali potrebne listine o istovetnosti in potne liste.

Vzajemno se nobena posebna dovolitev ne bo zahtevala za odhod iz države bivališča glede tujih delavcev niti glede njih rodbine v trenutku njihovega povratka v njih izvorno državo.

Visoki stranki pogodnici ne bosta pobirali nobene takse ob izdajanju vize na potrebne listine o istovetnosti in na potne liste ob odhodu svojih državljanov, ki žele oditi iz ene države v drugo, da bi tamkaj delali, tako tudi ne za njih soproge in maloletne otroke.

Diplomatska in konzularna oblastva druge države pogodnice bodo vidirala ali legalizirala spredaj omenjene listine brezplačno.

Člen 2. Visoki stranki pogodnici se zavezuje, dopuščati nabore delavcev na svojem ozemlju na račun podjetij, ki leže v drugi državi pogodnici ob pogojih, označenih spodaj.

Člen 3. Nabirati se smejo izselniki samo za delo na matičnem ozemlju obeh visokih strank pogodnic.

Nabiranje izselnikov za delo na drugih ozemljih, odvisnih od visokih strank pogodnic, se sme vršiti samo na osnovi posebnega sporazuma med pristojnima upravama obeh držav.

Člen 4. Vlada države, kjer se vrši nabor, si pridržuje pravico, določiti krajine, kjer je nabor dovoljen; vlada države pa, kjer poslujejo delodajalci, si pridržuje pra-

vico, določiti krajine, kamor se smejo delavci pošiljati.

Vladi obeh držav določita sporazumno število in kategorije delavcev, ki se smejo nabirati, takó da se ne povzroči škoda ne gospodarskemu razvoju ene obeh držav ne domačim delavcem druge države pogodnice. V ta namen sestavi komisijo, ki se snide v Parizu ali v Beogradu vsaj enkrat na leto.

Člen 5. Številčne zahteve, t. j. zahteve za delavce, ki niso označeni poimenoma, morajo biti opremljene z vizo oblastev, ki jih določijo pristojna ministrstva države priselitve, in se nato pošljejo pristojnim oblastvom druge države pogodnice. Te zahteve se morajo skladati z obrazci za zahteve, določenimi sporazumno med pristojnima upravama Francije in Jugoslavije. Po istih pogojih morajo biti vidirane poimenske zahteve za delavce in poslance bodisi neposredno bodisi po delodajalcih iskanim delavcem.

Delovne pogodbe, ki jih predlagajo delodajalci, in zahteve za delavce, ki jih predlože, ne smejo obsežati nobene pogodbene določbe, ki bi nasprotovala določbam te konvencije.

Člen 6. Številčni nabor opravljajo v mesecih, označenih v členu 4, in ob kontroli upravičene uprave države, kjer se nabor vrši, službeni organi te države.

Delavci, nabrani na ta način, se pred svojim odhodom sprejmo in uvrste v razrede ali pa zavrnejo po službenem odposlanstvu vlade tiste države, na katerem ozemlju naj se zaposle, ali po predstavniku delodajalca, ki posluje za le-tega račun, ali pa po predstavniku kakšne poklicne organizacije; predstavnika morata pa v obeh poslednjih dveh primerih obe vladi predhodno potrditi.

Člen 7. Krajevna oblastva izkazujejo svoje usluge predstavnikom službenega odposlanstva ali predstavnikom delodajalcev ali delodajalskih skupin in jim omogočajo, zagotoviti si izbor delavcev z vidika njihovih telesnih in poklicnih sposobnosti.

Člen 8. Delavci izselniki, najsi so bili izbrani pri naboru ali pa najeti na osnovi individualne poimenske pogodbe, morajo

pokazati ob odhodu iz izvorne države in pri dohodu na meji pogodbo o zaposlitvi, vidirano, kakor je rečeno v členu 5.

Razen tega morajo biti opremljeni s potrdilom o zdravju, izdanim od zdravnika, uslužbenega pri uradnem poslanstvu ali v ta namen akreditiranega po konzulu tiste države, na katere ozemlju naj se zaposle, in to potrdilo mora pokazati delavec ob svojem dohodu v dotično državo.

Potne liste delavcev, ki imajo listine o istovetnosti, izdajo ob njihovih stroških pristojna oblastva obeh držav v štirih dneh od predložitve teh listin o istovetnosti tem oblastvom.

Člen 9. Delavci priselniki prejemajo ob enakem delu mezdo, enako mezdi delavcev iste kategorije, zaposleni pri istem podjetju, ali pa, če ni delavcev iste kategorije zaposlenih pri istem podjetju, normalno in običajno mezdo delavcev iste kategorije v tej krajini.

Vlada priselitvene države se zavezuje, skrbeti za to, da se vzdrži na njenem ozemlju enakost med mezdami priseljenih delavcev in mezdami domačih delavcev.

Člen 10. Državljeni vsake visoke stranke pogodnice uživajo na ozemlju druge stranke pogodnice isto zaščito, ki jo uživajo domači delavci, in so izenačeni v ravnanju s poslednjimi v vsem, kar zadeva uporabo zakonov, s katerimi se urejajo delovni pogoji in zavaruje higiena ter varnost delavcev. Ta enakost v ravnanju se razširi tudi na tiste določbe, ki se utegnejo odslej o teh vprašanjih v obeh državah izdati.

Člen 11. Če bi delavci ene obeh držav pogodnic, predpisno pripuščeni, da smejo bivati v drugi državi pogodnici, postali nezaposleni, se morajo obrniti do javne službe za nameščanje, ki je najbližja njihovega prebivališča. Ti delavci uživajo koristi, do katerih imajo pravico državljeni države, v kateri bivajo, od ustanov za zavarovanje za nezaposlenost v ožjem pomenu besede ali ustanov za pomoč ob nezaposlenosti.

Koristi, o katerih je govora v tem členu, so v Franciji podpore, ki jih dajejo sindikalne blagajne in blagajne za vzajemno podpiranje ob nezaposlenosti ter občinski

lepega, komu drugemu pa kvasi in kvantala!

Mati se je vsa zgrozila.

»Kje si se naučil takih besed! Ta učenost te jih je naučila!«

Sedla je k zglavju, da so bila njena lica čisto blizu mojih.

»Ali veš, kaj si snoči zamudil?«

»Ne vem!«

»Gledala sem in čakala, nazadnje pa si zaspal. Nič nisi molil sinoči, še prekrizal se nisi!«

Molčal sem; v mojih mislih pa se je ljubeznivo in sočutno smejala.

»Mati, mati, otrok ti mladi, nedolžni!«

»Še pokrižal se nisi! Truden si bil, ali ne tako truden, da bi roka ne dosegla čela... Glej, zdaj vem... ko sem se dotaknila tiste knjige, sem občutila... zdaj vem, odkod tvoje modre besede in tvoj čarobni smeh. Tuja učenost ti je segla v srce, napravila te je mlačnega in lenega...«

Zaspan sem bil, njene besede pa sem slišal vse in sem jih razumel. Ali toliko hu-

dobne hinavščine je bilo v meni, da sem zatisnil oči ter sopol globoko kakor v trudni dremavici.

Mati je tiho vstala, sklonila se je do moje glave in me je pokrižala na čelo, ustna in na prsi. Skoz presledek narahlo zatisnjenih trepalnic sem natanko videl njen obraz; in tudi sem videl, da so bile njene oči solzne in da so se ji ustna tresla.

»Na Boga ne pozabi! Na Boga ne pozabi nikdar!«

Pokrižala me je vdruživ; tako globoko se je nagnila k meni, da sem čutil na licih toplo sapo iz njenih ust. »Pri Bogu ostani!«

Nisem se genil in nisem odprl oči, zaspal pa nisem dolgo. Lepe pa žalostne so bile moje misli.

»O mati! Tvoja duša je brez madeža, kakor sonce na poletnem polju! O mati, otrok svojih otrok, da bi nikoli ne spoznala te sovražne tuje učenosti! O mati, v učenosti ni ljubezni — ti pa si ljubezen sama, že tvoj smehljaj je paradiz, vesel in sončen, brez črnega spoznanja. V toplem domačem

hramu si ostala, mi pa smo prezgodaj odpahnili duri v tujino in mrz!«

A. Levičnik:

BOREC KRISTUSA KRALJA.

(Konec.)

O. Mihaela Proja in njegovega brata Roberta ta obisk ni presenetil. Ko sta zjutraj vstala, je Mihael rekel: »Vtis imam, da prihajajo naju ubiti!« Neki stražnik ga je vprašal, ali česa potrebuje. »Ne, hvala! Kaj bi potreboval, ko bom kmalu umrl,« je dejal. Potem je z bratom pristrčno molil »Verujem«, »Pozdravljena Kraljica« in druge molitve.

Okoli 10. ure in 20 minut je stopil pred celico Mazcórro. Pozval je: »Miguel Pro!« O. Pro je takoj stopil ven. Bil je brez jopiča. »Ali naj kar tak grem?« je vprašal. »Ne, bolje je, da oblečete jopič,« mu je dejal Mazcórro. Robert je pomagal bratu, ko se je oblačil in začutil je, da mu Mihael kakor

in okrožni skladi za nezaposlenost, ki jih subvencionira država, v Jugoslaviji pa podpore, ki jih dajejo javne borze dela ob pogojih, določenih v uredbi o organizaciji posredovanja dela z dne 10. dec. 1927.¹

Člen 12. Glede jugoslovanskih delavcev se ukinjajo omejitve v pogledu tujih delavcev kakor tudi po njih upravičenih oseb, ki ne bivajo ali ki ne bivajo več na francoskem ozemlju, določene po francoskem zakonodajstvu o dajanju odškodnine za nezgode delavcem, poškodovanim pri delu.

Po načelu vzajemnosti se ukinjajo glede francoskih delavcev in glede oseb, po njih upravičenih, omejitve, določene po jugoslovanskem zakonodajstvu glede delavcev, poškodovanih pri delu zbog nezgode v Jugoslaviji, kakor tudi glede oseb, po njih upravičenih, ki ne bivajo ali ne bivajo več na jugoslovanskem ozemlju.

Odredbе za uporabo te določbe se uredе s posebnim sporazumom.

Člen 13. Jugoslovanski državljani, ki jim je zbog boleznī treba oskrbe, se koristijo v Franciji po istih pogojih, kakor Francozi, z določbami zakona z dne 13. julija 1893, skladno s poslednjo točko člena 1. omenjenega zakona.

Francoski državljani, ki jim je zbog boleznī treba oskrbe, se koristijo v Jugoslaviji po istih pogojih, kakor Jugoslavlani, z določbami člena 8. (tretjega odstavka) zakona o bolnicah z dne 27. februarja 1930.²

Člen 14. S pridržkom določb člena 17. se koristijo jugoslovanski državljani, katerim je treba zbog duševne obolezlosti oskrbe, v Franciji po istih pogojih, kakor Francozi, z določbami zakona z dne 30. junija 1838.

S pridržkom določb člena 17. se koristijo francoski državljani, ki jim je zbog duševne obolezlosti treba oskrbe, v Jugoslaviji po istih pogojih, kakor jugoslovanski državljani, z določbami člena 8. (tretjega odstavka) zakona o bolnicah z dne 27. februarja 1930.²

Člen 15. S pridržkom določb člena 17. se koristijo jugoslovanski državljani, ki so

¹ Uradni list št. 494/127 iz l. 1927., »Službeni list« št. 459/51 iz l. 1932. in št. 208/32 iz l. 1932.

² Uradni list št. 186/41 (in št. 222/47) iz leta 1929./1930.

v vročici stiska roko. Razumel je: to je bil bratov poslednji pozdrav.

O. Pro se je vrnil opravljen. Obrnil se je proti drugim celicam in zaklical: »Z Bogom, sinovi moji, z Bogom, bratje moji!«

Med potom ga je eden stražnikov zaprosil, naj mu odpusti. »Ne samo, da Vam odpuščam, marveč se Vam zahvaljujem,« je rekel. Dostavil je: »Molil bom za Vas,« in je položil stražniku roko na ramo. Potem je stopal po ozkih, temnih stopnicah podcestne ječe in stopil na notranje dvorišče v polno solnčno luč. Zdaj je docela spoznal, da je prišla ura, po kateri je toliko hrepnel. Dvorišče, bivši vrt, so bili zasedli vojaki. Na eni strani so stali generali in se pušič pomenkovali, poleg njih častniki, časnikarji, detektivi. Utihnili so, ko je stopal o. Pro mimo njih. Bil je bled, pa popolnoma miren; rok ni imel uklenjenih. Med potom je za hip moral obstati. Pol tucata fotografov je namerilo svoje aparate nanj. Ravnodušno jim je gledal v oči. Potem je stopil k njemu major Torres in mu s sabljo

postali nesposobni ali neozdravljivi, v Franciji po istih pogojih, kakor Francozi, z določbami zakona z dne 14. julija 1905.

S pridržkom člena 17. se koristijo francoski državljani, ki so postali nesposobni ali neozdravljivi, v Jugoslaviji po istih pogojih, kakor jugoslovanski državljani, z določbami člena 8. (tretjega odstavka) zakona o bolnicah z dne 27. februarja 1930.²

Člen 16. Stroški za pomoč, ki jih napravi država bivališča na osnovi predhodnih členov, se ne povračajo po domači državi, razen v primeru, določenem v členu 17.

Člen 17. Če spozna država bivališča, da noben razlog človečnosti, ki izvira zlasti iz rodbinskega stanja prizadete osebe, ni ovira za njeno repatriacijo, sme pozvati izvorno državo, naj ob svojih stroških repatriira svojega državljana, če je ugotovljeno z zdravniškim potrdilom, ki ga izda zdravnik, določen po službi za pomoč, da je obolel za neozdravljivo boleznijo ali pa onemogel ali da je bil zdravljen več ko leto dni za duševno obolezlost, in da je v tem in onem primeru sposoben za prevoz.

Če se oseba, ki uživa pomoč, ne repatriira, je dolžna izvorna država nadomestiti državi bivališča stroške, ki jih napravi v korist podpirane osebe izza dne, ko se je potrdilo, označeno v prednjem odstavku, dalo tuji vladi v vednost.

Člen 18. Vse pritožbe delavcev, zlasti kar zadeva delovne in življenjske pogoje, ki jim jih dajo delodajalci, najsi so sestavljene v jeziku države, kjer bivajo, ali v jeziku delavcev, se pošiljajo ali vračajo bodisi neposredno bodisi po diplomatskih ali konzularnih oblastvih pristojnim oblastvom države, kjer bivajo; samó pristojno oblastvo te države je poklicano, izvesti potrebne poizvedbe in posredovati zaradi prijateljskega sporazuma.

Z določbami tega člena se nikakor ne izpreminja pristojnost konzulov tako, kakor izvira iz pogodb in konvencij in zakonov države bivališča.

Člen 19. Pristojni upravi obeh držav določita sporazumno potrebne nadrobne predpise in odredbe zaradi izvrševanja določb te konvencije, glede katerih je potrebno sodelovanje njihovih upravnih služb.

odkazal mesto, kamor naj stopi. Stopil je pred okop, nasproti so mu stali strelci. Vrsta generalov in častnikov se je pomaknila bliže. Ali je ta mladi mož res oni sloviti jezuit, ali ne sliči bolj študentu?

Major ga vpraša, ali še česa želi. »Da,« odgovori o. Pro, »prosim, da smem nekoliko pomoliti.«

In mladi duhovnik je pokleknil, se počasi pokrižal, roke sklenil na prsih: na onem umazanem in smrtonosnem kraju v vsem slika svetega dostojanstva in zbranosti. Dve minuti je ostal na kolenih, poljubil razpelo, ki ga je potegnil izpod jopiča, in vstal. Odklonil je obvezo za oči in se obrnil proti častnikom in uradnim zastopnikom in proti strelcem. Obličje mu je zažarelo, kakor da ga je oblila čudovita luč. Vsi so se čudili, da je bil tako hladnokrven. Rekel je: »Gospod mi je priča, da sem nedolžen glede zločina, ki ga me dolžite!«

S svečeniškim dostojanstvom je dvignil roko in naredil z razpelom križ nad množico. »Naj se vas Bog vseh usmili!«

Prav tako določita primere in pogoje, po katerih si te službe neposredno dopisujejo.

Člen 20. Ta konvencija se mora ratificirati in se ratifikacije izmenijo, brž ko bo to mogoče.

Konvencija stopi v veljavo, brž ko se izmenijo ratifikacije.

Konvencija traja leto dni in se obnavlja molče iz leta v leto, razen če se odpove.

Odpoved se mora notificirati tri mesece pred iztekom vsakega roka.

Vse težkoče, ki se nanašajo na uporabo te pogodbe, se uredе po diplomatski poti.

Če ne bi bilo mogoče priti po tej poti do rešitve, se zavezujeta visoki stranki pogodnici, predložiti spor v razsojo enemu ali več razsodnikom, določenim po skupnem sporazumu, ki je njih naloga, odločiti po načelih in v duhu te konvencije.

Sestavljeno v Parizu v dveh izvodih dne 29. julija 1932.

(M. P.)

(M. P.)

M. Spaljković s. r.

Herriot s. r.

ZAKONSKA DOLOČBA GLEDE ZAPOSLOITVE TUJCEV.

Zakon z dne 16. maja 1934, ki vsebuje določbe glede zaposlitve tujcev, daje vladi oblast, določiti, da ne smejo delodajalci brez vednosti vlade in specijelno Ministrstva socialne politike zaposliti tujcev.

Z odlokom Kr. vlade z dne 17. sept. 1934 pa se je določilo, da ne smejo delodajalci zaposliti tujcev brez dovoljenja ravnatelja »Ryksdienst der Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling«, in sicer v sledečih podjetjih:

1. a) v fotografičnih ateljejih;
b) kot fotografe brez ateljejev;
2. a) v tovarnah za filme;
b) kot režiserje, vodje podjetij, arhitekte in tehnične snemalce filmov;
3. v podjetjih, ki imajo nalogo polagati parkete, mozaična tla, granitna tla itd.;
4. v sintetičnih amoniak-tovarnah z njihovimi postranskimi podjetji, kakor v koks-tovarnah;
5. v podjetjih za parfum in zobne potrebščine;
6. v krojaštvu in konfekcijskih tovarnah;

Ko je končal, je major z golo sabljo v roki za par korakov stopil v stran in o. Pro je stal sam pred strelci. »Namerite!« je reko odjeknilo povelje. Strelci so namerili. O. Pro je dvignil oči proti nebu ter je počasi, tiho, pa razložno kakor duhovnik, ki posveča hostijo, spregovoril: »Živel Kristus Kralj!«

»Streljaj!« Predirljivo so treskile puške in pet krogel je o. Proju prodrlo prsi. Agonija se mu je pokazala na obrazu, pa še je imel roke razprte v obliki križa in preden je padel, je uradni fotograf še ujel v sliki telo, ko se je še držalo pokonci.

Padel je na zemljo pred okopom; v roki je še držal razpelo. Narednik mu je nastavljal puškino cev na desno sence in mu prestrelil glavo. Kri je oškropila desno plat obličja in smodnikov puh jo je očrnil. Ura je tedaj kazala na deset in pol.

Za o. Projem so bili ustreljeni še trije. Najprvo je bil usmrčen Luis Segura Vilchis. Potem je prišel na vrsto Mihaelov brat Humbert. »Kam naj se postavim,« je vpra-

7. v tovarnah za izdelovanje perila in domačih potrebščin;
 8. v tovarnah za trikotajo, pletenje in vezenino;
 9. v krznarijah;
 10. v elektrotehničnih inštalacijskih podjetjih;
 11. v urarnah;
 12. a) v izdelovalnicah ledu;
 - b) kot prodajalci ledu;
 13. v tobačnih tovarnah;
 14. kot trgovski potniki in prekupčevalci;
 15. v modnih in drugih trgovinah;
 16. kot šoferji;
 17. kot letalci, izvzemši pri vojaškem letalstvu;
 18. pri bančnih in kreditnih podjetjih ter hranilnicah in posojilnicah;
 19. v hotelih, restavracijah, kavarnah, mlekarnah in penzijonih;
 20. a) v gledališčih, koncertnih in slavnostnih ter bioskopskih podjetjih;
 - b) pri gledališčih, opernih, koncertnih in radio-družbah;
 21. kot muziki ali artisti v vseh pod 19. in 20. naštetih podjetjih.
- Zakon velja za vse tuje delovne moči, katerekoli narodnosti.

HOLANDIJA.

Ponosni smo lahko...

Izseljeniška razstava naše emigracije na ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. sept. je pridobila holandskim Slovincem izreden ugled. »Izseljeniški vestnik« piše v 4. številki: »Holandija uči, kako se mora versko in narodno delati. Katera slovenska naselbina se je do sedaj še spomnila, da bi prišla domov in bi tu pomagala buditi duha prave in zveste ljubezni domovine do izseljencev in pokazala vse ono, kar naši izseljenci na tujem z velikimi žrtvami delajo, da pomagajo sebi versko, gmotno in narodno in pa da sodelujejo s tujimi narodi, med katerimi žive, za napredek države in naroda. To so storili prvi naši vrli Holandci. Zveza društev sv. Barbare je zbrala veliko tega materiala, poslala v domovino svojega zastopnika g. Rudolfa Seliča, ki je oče te krasne ideje, in ki je razstavil vse, kar more pokazati v lepi luči življenje in delovanje holandskih Slovencev.«

šal majorja, in odkazali so mu mesto poleg obeh trupel. Dotaknil se je bratovega trupla, kot da bi hotel s tem zadobiti moči. Četrtega so ustrelili Tirada.

Robert pa je čakal, kdaj bo tudi on smel iti za bratoma v smrt. Iz svoje celice je skozi razpoko v okencu mogel gledati na dvorišče, kjer so umirali na smrt obsojeni. Mesta, kjer je stal o. Pro, ni videl, pač pa je slišal, kako so počile puške. Zajokal je in začel moliti. In spet je slišal, kako so počili drugi strelji. Obudil je kes in čakal na smrt, ki pa ni prišla; argentinskemu poslaniku se je bilo posrečilo, da je nadaljnje prelivanje krvi tisti dan ustavil.

Pri vratih, ki drže na vrt, je stala gospodična Ana Marija Pro, Mihaelova sestra, in prosila, naj jo spuste k bratom noter. Odstranili so jo od vrat. K tem vratom pa so prinesli vsa štiri trupla ter jih položili na ambulančni voz. Pa že je množica od vseh strani obdala vozilo. Zavarovano od orožnikov se je počasi pomikalo skozi gnečo po cesti. Množice so pritiskale, mnogo

Zanimanje za razstavo je bilo vsesplošno. Počastili so naš paviljon s svojim obiskom: ljubljanski škof dr. Rožman, minister socialne politike dr. Novak, zastopnik kralja Aleksandra itd. Tudi naše časopisje je posvetilo veliko pozornosti naši razstavi; istotako je ljubljanski radio obširno o njej poročal. Vsi posetniki so se pohvalno izrazili o našem organizacijskem delovanju in čestitali k doseženim uspehom. Najmerodajnejši činitelji so se izrazili, da je to res pravo narodno delo, ki naj bo tudi v bodoče cilj naših stremeljenj.

Prireditelji razstave smatrajo za svojo dolžnost, da se ob tej priliki zahvalijo vsem, ki so v domovini pripomogli k lepo uspeši razstavi. Posebna hvala upravi ljubljanskega velesejma, ki nam je dala lep paviljon brezplačno na razpolago. Hvala tudi upravi Delavskega doma, Družbi sv. Rafaela, kakor tudi izseljeniškem nadzorniku g. Finku za naklonjenost g. Seliču.

Slovenski izseljenci v Holandiji smo iz srca hvaležni g. Seliču, ki je predstavil naše versko, prosvetno in narodno delo domovini v luči, kakor to tudi zasluži. Zlasti še smo ponosni na ta svoj največji uspeh zato, ker so v zadnjih časih vstali iz naših lastnih vrst nepošteni in nezadovoljni nergači, ki so skušali s sejanjem sovraštva in z denuncijantstvom naše delo omalovaževati in ga celo pred domovino osramotiti. Naša emigracija je radi teh ljudi pretrpela hude udarce. Tudi dobri in pravični so morali marsikaj prenesti, a danes je po sijajni zmagi naš ugled narasel ko nikdar.

Doma smo bili.

Že več let organiziramo potovanja v večjih ali manjših skupinah v Jugoslavijo. Takšni obiski domovine so za izseljence kakor za domačine izrednega pomena, obenem pa tudi pravi znak iskrenega domoljubja.

Letos je vodil skupino izletnikov iz Holandije g. Ivan Novak. Pridružilo se jim je tudi več naših iz Nemčije in Belgije. Ljudje so bili z izletom in z vodstvom izredno zadovoljni. V Ljubljani je ob prihodu in odhodu pozdravil naše rojake izseljeniški nadzornik g. Fink.

Mnogi naši izseljenci z g. Novakom na

jih je dvigalo pokrivala in poklekalo. Med njimi pa je preletovala značilna beseda: »Mučenec.«

Zemeljska in nebeška proslava.

Sestra o. Proja Ana Marija je končno prišla v bolnišnico, kamor so bili prepeležli trupli usmrčenih bratov. Pokleknila je k njima in ihtela. Tedaj je zaslišala očeta: »Kje sta moja sinova, rad bi ju videl.« Mihaela je poljubil na čelo in z žepnim robcem odstranil z njega krvavo kapljo. Potem je poljubil Humberta. Ana Marija se ga je oklenila in iznova zajokala. On pa je mirno in odločno rekel: »Hčerka, res ni vzroka, da bi jokala.« Dal je trupli prenesti na dom. Tam so se odigravali prizori, ki so spominjali na prve čase krščanskih mučnikov.

Okoli mrtvaškega odra so gorele sveče. Spredaj na krsti o. Proja pa je bilo v posodici pripravljeno sveto Rešnje Telo. General Cruz je bil namreč obljubil Robertu Proju, da bo smel iti pogledat trupli svojih

čelu so obiskali ljubljanski velesejem in še posebej našo razstavo.

Tudi je g. Novak zastopal naša katoliška društva pri evharističnem kongresu v Mariboru.

Resnici na ljubo moramo ob tej priliki podčrtati, da je organiziral in vodil ta izlet g. Novak, ne pa kdo drug iz Nemčije, kakor so poročali nekateri listi v domovini. Čudno se nam zdi, da si nekateri tako radi nadevajo časti, ki jim ne gredo.

Važen dokument

našega ustvarjanja in naših bojev nam je podal g. Rudolf Selič s svojo knjižico »Naši v Holandiji«. Na 38 straneh je zbral pisatelj z veliko pridnostjo in trudom mnogo dragocenih podatkov o naših ljudeh »v deželi črnega diamanta«, popisal njih število, socialne razmere, cerkveno in društveno življenje, našo narodno šolo, naše glasilo itd.

Na ta način sta dobili naša izseljeniška razstava v Heerlenu 19. avgusta in ona na ljubljanskem velesejmu svoj trajen spomenik.

Dolžnost vsakega našega rojaka je, da si nabavi to brošurico in da jo pošlje tudi svojcem v domovino. Dobi se pri uredništvu Rafaela v Heerlenu in pri g. Seliču v Hoensbroecku, Horstplein 16. Cena 20 centov (belg. frs. 3—, fr. frs. 2—, Din 6—) je zelo nizka.

Drobne vesti.

Knjige za društvene knjižnice, ki jih je darovala banska uprava, je prinesel s seboj iz domovine g. Ivan Novak.

Zveza je imela 7. oktobra svojo redno mesečno sejo. Razpravljale so se tekoče zadeve.

Dopis iz Hoensbroeka. Radi ponovnega odpuščanja na državnih rudnikih Emma in Hendrik se je število naših članov spet skrčilo. Z družinami so odšli v domovino: Lanišnik, Gostečnik in radi daljšega bolehanja na očeh upokojeni Šentjunc. Tudi naš zastavonoša Vidmar se je vrnil v domovino. Društvo sv. Barbare je izvolilo novega zastavonošo g. Resnika; častnika zastave pa sta postala gg. Debec in Rode. — Meseca decembra priredi naše društvo za otroke Miklavžev večer. Vsi vabljeni.

bratov. Da bi lahko prejel sv. obhajilo, je bil znan duhovnik tja prinesel sveto hostijo; Roberta pa le ni bilo...

Poleg odra sta klečala oče in hči. Solze so jima drsele po licih, ki so žarela v svetem veselju in zanosu. Prijatelji in znanci so izrekli sožalje, oče pa je odgovarjal: »Mihael je bil apostol; Humbert je bil angel v vsem svojem življenju. Oba sta umrla za Boga. Sedaj uživata pri Njem večno veselje v nebesih.«

Reka ginjenih obiskovavcev je plula mimo odra. Molili so in se dotikali trupel z molki, podobicami in svetinjami. Neka gospa je s seboj pripeljala desetletnega sinčka, pa mu je govorila: »Otrok moj, oglej si dobro ta mučenika! Zato sem te privedla semkaj, da si to, kar vidiš, globoko vtisneš v spomin. Kadar boš velik, boš vedel tudi ti, kako se daruje življenje za Kristusovo vero; znal boš umirati, kakor oni: nedolžno, junaško!« Neka delavka pa je vzela s krste nekaj belih vrtnic in jih dala detetu v naročju poljubiti.

V bolnici v Heerlenu sta naša rojaka iz Hoensbroeka že nekaj mesecev: Anton Peltinšek in Franc Selič.

FRANCIJA.

Sveti Ludvik in Aumetz.

Lepo vreme si je izprosil sveti Ludvik za svojo nedeljo, to je 26. avgusta. Dal je s tem priliko svojim varovancema gospodu rudniškemu obratovodji in gospodu dekanu, da sta mogla svoj god preživeti v veselju in zadovoljnosti.

Ob treh popoldne so se zbrali delavci s svojimi družinami na vrtu našega dičnega pevovodja in kantinerja g. Biščaka. Voščit in pozdravit so prišli poleg Slovencev tudi bratje Poljaki. Uvodoma je voščila gospodu obratovodju starejša Levartova hčerka najprej v slovenskem potem pa v francoskem jeziku. Tako je prav. Ob takih prilikah je treba pokazati, da smo Slovenci in da se ne sramujemo svojega jezika, kajti resničen je pregovor »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti«. Za tem je nastopil aumeški mešani zbor z venčkom narodnih pesmi. Poslušali smo z velikim užitkom. Še bolj pa je ugajalo petje s spremljevanjem mladih tamburašev, to je nekaj pristno našega in bi želeli poslušati še in še. Pa tudi tamburaški naraščaj se je postavil, ko je pokazal, kaj se je naučil v kratkem času. Med odmori pa je skrbela za zabavo vrla aumeška godba na pihala. Za lepo uspelo prireditve gre zahvala predvsem dvema, to je neutrudljivemu našemu izseljenškemu duhovniku g. Švelcu in že omenjenemu pevovodji g. Biščaku, ki imata — kot javni delavci sploh — marsikake neprilike, katere jim tu pa tam povzročajo razni nevoščljivci in intriganti. Upamo, da se tudi v bodoče ne bosta dala razdvojiti, ampak skupno izobraževala naš narod v tujini.

Zvečer smo se udeležili proslave v čast drugemu varovancu gosp. dekanu. Proslava je bila v nabitno polni dvorani aumeškega katoliškega prosvetnega društva. Predolgo bi bilo opisovati vse podrobnosti; le toliko omenimo, da smo se tudi tu izvrstno zabavali do pozne ure zvečer. Škoda, da je sveti Ludvik samo enkrat v letu.

Ko se je zmracilo, so vrata zaprli. Ob 4. zjutraj se je darovala sv. maša v sobi ob mrtvaškem odru, potem se je zopet nadaljeval mimohod neštete množice mimo krst.

24. novembra popolne ob 3. uri je bil pogreb. Kakor hitro se je krsta, ki so jo nosili duhovniki, prikazala na vratih, je množica vzklikala: »Živel Kristus Kralj!« Ljudstvo je poklekovalo; in z balkonov in oken se je na krsto usipalo cvetje; več kakor 500 avtov je spremljalo mrtvaški voz. Tisoči so korakali v sprevodu. Množica je bolj in bolj naraščala. Molili so na glas rožni venec; od časa do časa so molitev prekinili vzkliki: »Živeli sveti mučenci! Živel sveti oče! Živeli naši škofje in duhovniki! Živel Kristus Kralj!«

Sonce je šlo že v zaton, ko je sprevod prispel na pokopališče, ležeče vrh griča Dolores. Tedaj je iz tisoč in tisoč grl zaorila himna Kristusa Kralja.

Ko so opravljali cerkvene molitve, je vladala svečana tišina. Ko so pa krsto

Liévin P. de C.

Delavske razmere. Družba Lens do sedaj še ni odpuščala naših delavcev. Na pristojnih mestih nam zatrjujejo, da se na to zaenkrat pri tej družbi še ne misli.

Loterija. Celo našo kolonijo je zajela prava loterijska strast. Za drugo vlečenje je vse, malo in veliko, kupovalo nebroj srečk. Celo otroci v zibelkah so bili udeleženi. Pa sreča je čudna žena, ki se malokomu posmeje. Prišel je dan vlečenja in z njim veliko razočaranje za večino. Preudarni ljudje tako-le pravijo: Nikoli staviti je morebiti nespametno, prav gotovo pa je nespametno preveč staviti in se zanašati na srečo.

Bruay en-Artois.

Zalostno slovo. To pot imamo žal le žalostna poročila. Česar smo se bali, se je zgodilo. Naša kolonija se je zmanjšala dne 11. oktobra za 130 duš. 50 naših rudarjev, med temi 40 družinskih očetov, je dobilo papirje. Ker je bilo vsako posredovanje zastoj, so se morali začeti pripravljati na pot in to sedaj na zimo. Res so se v zadnjem času delovne razmere v Franciji jako poslabšale, zaslužek se je krčil, delo je postajalo vedno napornejše, a imeli smo le udobno stanovanje in za življenje potreben košček kruha. Solze, ne samo v očeh žen in mater, ampak tudi mož, so pričale, kako bolešno občutijo odpoved dela in kako jih skrbi negotova bodočnost. Družba jim je šla v toliko na roko, da jim je oskrbela do meje Jugoslavije prosto vožnjo zanje in za pohištvo. Visoki doneski, ki so jih plačevali že 10 in več let za starostno zavarovanje, so ostali v Franciji. Večina je bila brez gmotnih sredstev, obloženi le z obilno prtljago in otroki. Skrb in solze zato umljive. Zalostni smo jih preostali spremili do vlaka, sami vsi zbegani in v strahu, ako bi morali tudi sami na tako pot. Najbolj korajžne so se kazali fantje-samci, od katerih je eden in drugi prav po slovensko zavriskal. Pa kdo ve, če ni to vriskanje hotelo prepričati notranjo bol? Še enkrat smo jim segli v žuljave roke, jim želeli »z Bogom« in vlak je odpeljal. Beli robci so še mahali v zraku, dokler se vlak ni skrnil za ovinkom. Razšli smo se. Vam pa, dragi

o. Proja deli v grobnico, je nekdo zaklical: »Živel prvi mučenec Kristusov iz Družbe Jezusove!« Množica je pritrjevala. Gospod Pro je najprej lopatico zemlje vrgel na Humbertovo krsto. Potem je stopil korak nazaj in rekel: »Končali smo — Te Deum laudamus — Tebe Boga hvalimo!«

Nočilo se je, ko so duhovniki na grobu še peli pesem zahvale in slavja. Potem so se množice obrnile proti mestu in se začele razhajati. Še so molili in peli.

Takšna je bila zemeljska proslava mučencev. Pričati pa so začela tudi nebesa.

»Pripravite se s svojimi prošnjami do mene, ko bom v nebesih,« je dejal o. Pro v času, ko si je želel mučeništva. Kako se je sedaj podvizal, spoznati dano besedo! Stara ženica, ki je stanovala pri gospodu Valladaresu, je bila že šest let brez vida. Želela si je videti trupla mučencev. Valladares ji je svetoval, naj zaprosi o. Proja, da ji izprosi vid. Skočila je pokonci in se začela zahvaljevati Valladaresu. »Čemu? Kaj, res vidite?« »Da.« »Ali ste znali či-

rojaki, daj Bog v domovini zdravja in dela! — Med tem smo dobili poročilo, da so po Franciji in Švici ugodno potovali. Po Nemški Avstriji so jih nekoliko zadrževali, tako da so prišli s precejšnjo zamudo na Jesenice. Od tam do doma so morali plačati polovično vožnjo, kar jih je neprijetno presejnetilo. Tu nas je ostalo še kakih 300 duš. Za enkrat se nam zatrjuje, da ne bo novih transportov. Bog daj, da bi bilo tako! Naše društveno življenje bo zelo trpelo, ker smo izgubili izvrstnega pevovodjo Ivana Zupančiča in več dobrih pevcev in društvenih delavcev. Kar nas je ostalo, držimo skupaj kot doslej, in še bolj!

Tucquegnieux-Marine. Število Slovencev na Marini se krči. Rudar Kodrič je odšel s svojo družino v Jugoslavijo. Pogrešali bomo njegovih ljubkih hčerk, ki so nas na prireditvah kratkočasile bodisi s petjem ali deklamacijami, bodisi z različnimi otroškimi nastopi. Nekaj neporočenih delavcev pa se napravlja »na kmete«, kjer nameravajo poskusiti svojo srečo.

Piennes. O počitnicah je hodil učiti naše otroke slovenski učitelj iz Tucquegnieux. Lepo dvorano je radevolje dal na razpolago naš g. ravnatelj. Nemožeče je popisati s kakšnim veseljem so otroci hodili v šolo. Najbolj jih je veselilo petje. Trije odrasli dečki so šli v malo francosko semenišče. Vsi trije ljubijo svoj materinski jezik. Daj Bog, da bi nekoč kot duhovniki delali čast slovenskemu narodu.

Mancieulles. Tudi naše otroke je učil o počitnicah g. učitelj iz Tucquegnieux. Bog ve kakšnih uspehov ni dosegel v tako kratkem času, toda vsaj jezik se je otrokom nekoliko razvozljil za slovensko besedo. Ako bodo še starši zastavili svoj upliv, kakor je treba, potem je upati, da se bodo otroci zavedali, da so slovenske krvi in tudi znali materinski jezik vsaj tako dobro kakor francoski. Zelo sramotno bi bilo, da že prvi rod ne bi znal več našega lepega jezika.

Dopis iz Kreutzwalda. Naše društvo je v tem letu dobro napredovalo. Pridobili smo veliko novih članov. Tudi blagajna dobro napreduje. Letos smo dvakrat priredili vinsko trgatve, ki je prav dobro uspela. — Dne 24. avgusta t. l. se je smrt-

tati? »Znala sem nekaj.« Dal ji je v roko tiskovino in čitala je... Za njo je neka klarisinja, ki je imela skrivljeno hrbenico, na priprošnjo o. Proja ozdravela. Potem sta bili ozdravljeni Sennorita Joaquina Delgado, ki je trpela za rakom, hčerka gospe Grazia Padilli in mnogi drugi. O. Pro je začel trositi cvetje milosti na domovino. Že so rojaki kar v trumah začeli obiskovati njegov grob in se mu priporočati. Še bolj je sipal cvetje milosti. Otel je ladjico, na kateri je bila Mendez Sierrea z drugimi, iz valov na morju, izprosil je zdravje Mariji Indrade Ragel in drugim. Cvetje milosti je začelo dežiti tudi v Franciji, v Španiji, v Rimu. Že so prihajala zahvalna pisma iz Nizozemske, Švice, s Kitajskega, Japonskega, iz Avstralije. Mogoče poteče samo nekaj let pa zazre Mehika svojega junaka poveljčanega na oltarjih. Številni častivci o. Proja že prosijo Gospoda Boga za to milost in v ta namen opravljajo tole molitvico: »O Bog, naš Gospod in Oče, ki je v Tebe o. Mihael Pro s tako sinovsko

no ponesrečil dolgoletni naš član Jernej Balantič. Dogodek je tem bolj žalosten, ker se je zgodil na dan njegovega godu. Bil je oče sedmih otrok. Mesto k godovnemu čestitaniu so njegovi znanci prišli k pogrebu. Bil je zaposlen kot čuvaj pri Sarre et Moselle. Pokojni je bil dobro znan kot odličen Slovenec — doma iz Kamnika; ni se nikoli sramoval svojega maternega jezika. Zato so ga vsi naši rojaki in domačini zelo spoštovali. Ker je pri firmi malo zaslužil, si je poiskal pri trgovcu Hoffmann postranskega služka. Tu ga je pa zadela smrt. Pri vožnji mu je drog voza zdrobil prsni koš, da je bil na mestu mrtev. Poleg invalidskega društva in katol. društva sv. Barbare ga je spremila velika množica k večnemu počitku. Gospod, daj mu večni mir! — Umrli je tudi Franc Kranjc, doma od Ptuj. Skrbel je za sedem oseb, prejemal pa samo 254 frs. mesečno. Da se v hiši, kjer je pomanjkanje, prav rada nastani bolezen, je razumljivo. Prilika o bogatini in Lazarju se ponavlja tudi v današnjih dneh. Ako bi revež dobil vsaj drobtine z bogatašev mize, bi marsikomu ne trebalo v prerani grob.

Merlebach.

V nedeljo, dne 7. oktobra je priredilo Jugoslov. podp. društvo sv. Barbare v Jugoslov. Domu svoj redni mesečni sestanek, katerega se je udeležil tudi simpatični g. župnik Thiebaut iz Merlebachu. G. župnik se je zelo pohvalno izrekel za društvo in je bil na svojo lastno željo in v zadovoljstvo celega društva sprejet za častnega člana. Društvo se prijaznemu gospodu župniku iz srca zahvaljuje za čast, ki mu je s tem izkazana, pa tudi za poudeljno razpravo, ki smo jo ob tej priliki slišali. V zadevi slovenskega duhovnika se je g. župnik izrazil, da hoče v vsakem slučaju podpirati in tudi sam delovati po svojih močeh, da se razmere uredijo, da dobimo g. Skebetu vrednega naslednika.

Knjižnica Katoliške Misije, katera je po odredbi g. kapl. Skebeta prešla v upravo in last društva sv. Barbare, se nahaja kot doslej v Jugoslovanskemu Domu, Lange str. 52. Knjige se izposojujejo proti majhni odškodnini vsak ponedeljek od 2.—6. ure

ljubeznijo zaupal, milostno pokaži, da ti je bilo všeč to njegovo delo za duše, všeč njegova žrtev življenja. Pokaži to s tem, da nam dodeliš, kar te prosimo, in blagovoli nam v svojo slavo in v slavo preganjane sv. Cerkve podeliti milost, da ga poveličanega zazremo na oltarjih. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.»

SMEŠNICE.

Ni se mu obneslo.

Mož pride pijan domov. Sleče in sezuje se prav tiho v kuhinji, da ga žena ne bi čula. Nato stopi oprezno v sobo. Ob postelji je stal otroški voziček, v katerem je navadno spal otrok. Mož prime voziček in ga začne porivati sem in tja. Tedaj pa žena zavpije nanj: »Pijanec!«

»No, no, le pohlevna bodi! Ti spiš, jaz pa že pol ure vozim otroka, da je prenehal vpiti in, da si mogla spat.«

popoldne, in se je v tem slučaju treba zglašiti na nasprotni strani na št. 57 pri Jakopina Ant.

Rojakom v Merlebachu. Družba sv. Rafaela v Ljubljani se je krepko zavzela za to, da dobi slovenska naselbina v Merlebachu čimpreje slovenskega duhovnika mesto g. Skebeta. Ako vsa znamenja ne varajo, se bo to vprašanje v najkrajšem času ugodno rešilo. Ministrstvo Socijalne Politike in Narodnega Zdravja v Beogradu ima popolno razumevanje potrebe slovenskega duhovnika za Merlebach. Zato bo gotovo skušalo ustreči obilnim prošnjam jugoslovanskih izseljencev v Merlebachu, da jim čimpreje pošlje tako zaželjenega slovenskega duhovnika. Do tedaj pa prosimo, da krepko skupaj držite, da ne pustite od svojega dosedanega socijalnega delovanja, tako, da bo šlo vse delo nemoteno naprej do prihoda novega duhovnika. Za Družbo sv. Rafaela: P. Kazimir Zakrajšek, predsednik.

NAŠA KRI PO SVETU.

Turčija.

Tudi tam živi precej naših rojakov. Ker se tu in tam čuje, da je mogoče dobiti v Turčiji zaposlitev, naj vzamejo naši izseljenci na znanje, da bodo vsled nove turške postave, ki zahteva, da mora biti vsak poklic prihranjen za domačine, tekom enega leta morali vsi tujci v Turčiji pustiti delo.

Kanada.

V Kanadi so naši izseljenci najbolj znamenjeni. Popolnoma neorganizirani so in prepuščeni samim sebi. Naselbine so premajhne, da bi se mogli v njih uspešno organizirati v društva, podporna in prosvetna. Na cerkve niti misliti ni. Da bi si dobili slovenskega izseljeniškega duhovnika tudi ni misliti, ker so naselbine tako daleč druga od druge. Edina možnost je, da se te naselbine saj za silo organizirajo v društva, ki bi se pridružila Družbi sv. Rafaela in po njih med seboj bi Družba sv. Rafaela skušala posredovati za nje. Vendar edini način, da se to doseže, je njih lastna dobra volja. Sami morajo začeti

»Kaj! Otrok spi vendar pri meni!«
vzklikne žena ogorčeno.

Muha.

Gost: Zakaj je pa profesor tako hud na vas?

Natakarica: Opoldne me je vprašal, kaj plava na juhi. Rekla sem mu: Vi ste pa lep profesor prirodopisja, ko še muhe ne poznate!

Izkupila sta jo.

Potepuha pravita kmetu, ki seje: Oče, le delajte, le! Midva bova pa žela.

Najbrž bo tako, pravi kmet. Sejem namreč konopljo, iz katere delajo vrvi za vešala!

V gostilni.

Koliko sem dolžan, sprašuje vinski bratec.

Za šest litrov.

To ni mogoče! Moj želodec drži samo pet litrov!

Zato vam je šel pa šesti liter v glavo!

to akcijo, sami se morajo združiti in povedati, kaj hočejo in kaj potrebujejo. Ako tega ne store, seveda, je vsaka pomoč nemogoča.

Kirklandlake, Ont.-Canada, se je ustanovilo: Slovensko kanadsko podporno društvo. Predsednik Matija Špehar, doma iz Sinjegavrha, srez Črnomelj, podpredsednik je Franc Urbas iz Dolenjevasi pri Cerknici, tajnik Alojzij Košir iz Jurjevici pri Ribnici.

Argentiniya.

Poslaništvo Kraljevine Jugoslavije v Buenos Airesu urejeno. Odkar je g. minister Ivan Švegelj vsled napadov po časopisu v Argentiniji leta 1932. resigniral na mesto kralj. poslanika v Buenos Airesu, je istega zastopal in zastopa še sedaj konzularni uradnik g. Dragutinović. Kakor poroča dnevno časopisje, pa je sedaj nastavljen za poslanika v Buenos Airesu g. dr. Mišetič.

KAKOR DESNI RAZBOJNIK...

(Zgodba iz življenja o. Doyleja D. J.)

Oče provincijal irske pokrajine D. J. je poklical k sebi o. Doyleja. »Tu sem, oče provincijal,« je dejal o. Doyle (Dojl), ko je vstopil, »česa želite ali kako se glasi Vaše povelje?« »Odpotovati morate, in sicer takoj!« »Kam?« »Poslušajte: potno povelje se glasi — v ječo. Tu je brzovjav. Prejel sem ga davi iz Angleške od ravnatelja jetnišnice v D. Blagovolite poslati o. Doyleja v jetnišnico v D. Zenska, ki jo bodo jutri usmrtili, prosil, da bi jo obiskal. — Ali morete pojasniti to vabilo?«

O. Doyle je odkimal: »Ne poznam nikogar med prijatelji, ki ga bodo jutri obesili.« »Dobro,« je odločil o. provincijal, »na vsak način je bolje, da greste. Imate vprav še dosti časa, da ujamete nočni parnik za Holyhead (Holihed). Dospeli boste v D. ob 5. uri zjutraj in imeli časa, da poiščete to ubogo žensko, ki jo bodo usmrtili.

Dan se je svital, ko je o. Doyle prišel v jetnišnico. Takoj so mu pokazali ravnateljev urad. Ravnatelj ga je vljudno sprejel.

»Kako prav, da ste prišli,« je rekel, »da ste napravili vso to pot, in to v tako krat-

Metlarja.

Prvi: Ne vem, kako ti je mogoče prodajati metle ceneje od mene, ki vendar kradem veje zanje!

Drugi: Jaz pa kradem kar narejene metle!

Dobra služba.

Pomočnik: Gospod, vzemite me v službo!

Mojster: Prav rad! Pa nimam nič dela!

Pomočnik: Meni je še ljubše ako ni nič dela!

Pri izpraševanju.

Župnik: No, Anica, koliko je Bogov?

Nevesta: Eden.

Župnik: Dobro. Koliko je pa oseb?

Anica: Z godci vred jih bo 24.

Dobro priporočilo.

Kaj pa vam manjka? vpraša zdravnik. Oh, denarja, gospod doktor! Prosim, dajte mi dinar in razglasila bom povsod, kako ste mi hitro pomagali!

kem času. Ta uboga ženska je resno zaprosila, da bi prišli Vi. Menim, da ji bo v veliko tolažbo, ko vas zagleda.»

»Toda,« je dejal o. Doyle, »vse to mi je skrivnostno. Kdo je ta ženska, zakaj želi, da bi mene videla?«

»Piše se Fanika Cranbush (Krenbuš),« je odgovoril. »Je počestna deklina, sokriva pri tistem zastrupljanju, ki ste o njem brali v časnikih. Ko so jo po obravnavi privedli semkaj, so jo po običaju vprašali, ali hoče, da jo obišče kak duhovnik. Odvrnila je, da je brez vere in da ne mara nobenega duhovnika. Čez nekaj dni pa me je poklicala in mi povedala, da je spremeniла svojo misel in da si želi nekega izvrstnega duhovnika. 'Kako mu je ime?' sem vprašal. 'Ne vem', je odgovorila. 'Dobro, pa povejte, kje biva.' 'Tudi tega ne vem.' 'Toda, kako pa moremo dobiti duhovnika, če ne poznate ne njegovega imena in ne njegovega bivališča? Ali mi sploh kaj morete povedati o njem?«

»Vse, kar morem povedati o njem, je to,« je dejala, »da je bil ta duhovnik v mestu Y. pred nekako dvema letoma. Rekli so mi, da je iz Irske in da ima v neki ondodni cerkvi misijon, kakor pravijo. Za Boga vas prosim, dobite ga zame! Moram ga videti, preden umrjem. 'Seveda bom vse storil,' sem rekel, 'mogoče se mi posreči, ga dobiti.' Takoj smo stopili v zvezo s policijo v Y. Poizvedbe so se vršile pri različnih ondodnih cerkvah, ali je neki duhovnik iz Irske imel v kateri cerkvi duhovne vaje ali misijon pred dvema letoma. Policija je dognala, da je v jezuitski cerkvi neki oče Viljem Doyle iz Dublina imel misijon pred nekako dvema letoma. Dobili smo naslov vašega predstojnika in mu poslali brzojavko, ki vas je privedla semkaj.«

»Še vedno tavam v temi«, je pripomnil o. Doyle. »Dobro,« je odvrnil ravnatelj, »popeljem vas k nji; brez dvojbe vam bo sama zadevo pojasnila. Ostaja še nekaj ur, preden se izvrši smrtna obsodba; če hočete, lahko odstane pri njej do konca.«

Ravnatelj ga je odvedel navzgor po stopnicah, potem dalje po dolgem hodniku. Na koncu se je ustavil pred celico, potegnivši šop ključev iz žepa in odprl vrata. »Tu je celica,« je dejal, »pustim vas samega z njo.« Pomignil je čuvaju, ki je stal notri na straži, naj zapusti celico, stopil nazaj in pustil duhovnika noter.

O. Doyle je zazrl dekle, ki je imela okoli 20 let. Sedela je s sklonjeno glavo na robu ozke postelje. Ko se ji je približal, je obrnila vanj svoje spačeno, izmučeno obličje. Pa v tem hipu, v naslednjem trenutku, se ji je zjasnil pogled. Skočila je na noge in vzkliknila: »O oče, Bog vam plačaj, da ste prišli.«

»Zelo sem vesel, da sem prišel, dete moje«, je rekel o. Doyle. Prijel jo je za roko in povedel k stolu. »Zdaj mi pa morate povedati, zakaj ste poslali pome. Ali sva se že kdaj videla?«

»Da, oče; seveda vi se tega ne spominjate. Pred dvema letoma ste me neko noč na cesti v mestu Y. ustavili. Bila sem vse svoje življenje grda deklina, in takrat sem šla na cesto — za grehom. Vi ste mi pa rekli: 'Dete moje, ali niste nekam pozno na cesti? Ali bi ne hoteli iti domov? Ne storite nič žalega Jezusu, On vas ljubi.'

To ste govorili tako prisrčno, tako prepričevalno, in potem ste mi pogledali v oči, da se mi je zdelo, da mi je šel pogled skozi dušo.«

Oče Doyle je prikimal. »Spominjam se je«, je govoril sam pri sebi. »Takrat sem pozno v noč spovedoval in sem se vračal na stanovanje.«

»Vaš pogled in vaše besede so me pretresle«, je nadaljevalo dekle. Obrnila sem se in se vrnila domov, vsa omotična. Besede: 'Nič žalega ne storite Jezusu, On vas ljubi', te besede so mi zvenele v ušesih. Ali sem kaj žalega storila Jezusu? Ali me On res ljubi? Prav malo sem vedela o Njem. Malo sem imela šolske izobrazbe, še manj vere. Nikoli nisem molila. Krščena nisem bila. Mati mi je o tem pripovedovala, preden je umrla. Pa besede 'Nič žalega ne stori Jezusu, On te ljubi', so se mi zdele, da odmevajo v srcu. Imela sem občutek, kakor da bi On bil na nek način pri meni. — Še enkrat sem vas, oče, videla po tisti noči. Bila sem skupaj z drugim dekletom, ko ste šli mimo na drugi strani ceste. 'Kdo je oni duhovnik?', sem vprašala tovarišico. 'Čujem, da je prišel iz Irske,' je odgovorila, 'in da ima tu misijon ali nekaj podobnega.'

Več tednov sem se nato ogibala ulice, toda sila in lakota sta me spet pognali na cesto. Pogrezala sem se vedno globlje; prišla sem tako daleč, da me bodo zdaj obesili. Prišla sem semkaj vsa zakrknjena, trmasta in brez kesanja; nič nisem hotela imeti opraviti z duhovniki ali pastori. Pa so mi spet prišle v spomin besede: 'Nič žalega ne stori Jezusu, On te ljubi'. Zdelo se mi je, da se nekaj kruši v meni in zahtela sem, prvič po mnogih letih. Čutila sem se spremenjeno, omehčano, in potem me je zgrabilo veliko hrepenenje, da bi vas videla in kaj več zvedela o Jezusu. Zdaj, ko ste prišli, ali bi mi ne hoteli povedati kaj več o Njem. Ali bi mi ne hoteli naravnati stopinjo na pot, ki drži do Njega?«

»Če razumem, hočete, dete moje, spoznati edino pravo vero, želite postati katoličanka?« »Želim, oče, želim iz celega srca.«

Oče Doyle ji je hitro razložil glavne resnice svete vere, in duša, ki je vsa žejala po resnicah, jih je hlastno pila. Potem ji je krstna voda oblila glavo in jo očistila vse, vse prošle grešnosti.

»Za nekaj časa vas zapustim«, je rekel o. Doyle. »Grem iskat dovoljenja za sv. mašo, da vam bom podelil še sveto obhajilo.«

Oče Doyle je pohitel v bližnjo katoliško cerkev in brez težav dobil potrebno dovoljenje in pripravo za sveto mašo. V celici so postavili zasilni oltarček in Fanika je bila prvič in zadnjič v življenju pri sv. maši in je prvič in zadnjič v življenju prejela svojega Boga. Zavrnila je zajtrk, ki so ga ji ponudili. »Pravkar sem zaužila kruh življenja«, je rekla smehljaje, polna hvaležnosti. Ko je stopala k vešalom z o. Doyleom poleg sebe, mu je šepnila: »Tako sem srečna, oče! Jezus vé, da mi je žal, da sem mu hudo prizadela, in jaz vem, da me ljubi.«

Še nekaj trenutkov je poteklo in Fanika Cranbush, odeta v brezmadežno krstno obleko, je bila pri Jezusu.

VERSKI KOTIČEK.

POKOJNI BELGIJSKI KRALJ IN PRESV. SRCE.

Holandski listi so prinesli nedavno poročilo patra Mateo, velikega apostola Srca Jezusovega, o »nepozabni avdijenci« pri pokojnem kralju Albertu I. V naslednjem prinašamo to poročilo v izvlečku.

»Bilo je 8. marca 1920. Kardinal Mercier me je navduševal, da naj prehodim celo Belgijo ter vpostavim češčenje presv. Srca Jezusovega v Belgiji, ki je med vojno toliko trpela. 'Toda, pater, predno odideta iz naše dežele, morate obiskati tudi našega kralja, in mu povedati o češčenju presv. Srca; njegova odkritosrčna katoliška duša se bo tega gotovo veselila.' Ker sem se malo branil, češ, kako naj vendar stopim pred kralja in mu začnem pridigovati o tej pobožnosti, pa me je kardinal kar prijel: 'Nič se braniti, vaše poslanstvo ni le za revne, temveč stopiti morate tudi pred kronane glave.' Udal sem se.

Nisem pa hotel priti na dvor praznih rok; kupil sem torej za kralja lepo svetinjico Srca Jezusovega. Prilika za avdijenco se mi je kaj kmalu ponudila. Celo voz je poslal kralj po mene.

Brez posebnih formalitet sem stal pred kraljem. Čakal me je stoje pred svojo pisalno mizo, z nasmehom me je pozdravil: 'Kako veselje za me, pater, da me vi obiščete; hvala vam za obisk! Ponudil mi je stol ter sedel poleg mene.

Razgovor se je začel. 'Vem,' pravi kralj, 'pater, da ljudje hite k vašim pridigam, vem pa tudi, da jim povsod svetujete, naj molijo za svojega kralja. Zelo sem vam hvaležen za to. Pa povejte še meni, o čem pridigujete ...'

S kakšno priprostostjo in skromnostjo je rekel vse to kralj Albert. On, ki ga je v vojni radi njegove drznosti vse občudovalo, sedi tu pred menoj tako skromen, skoro v zadregi.

'Veličanstvo, rad vam bom povedal, o čem pridigujem tu v vaši deželi, a dovolite mi, da prej v vaši navzočnosti blagoslovim svetinjico, ki sem vam jo prinesel s seboj.' Položil sem svetinjico na kraljevo mizo ter jo blagoslovil. Nato sem pokleknil na tla, kralj stori isto, sklene svoji roki ... ganilo me je, in rekel sem: 'Veličanstvo, molili bom in prosil najprej blagoslova presv. Srca za vas.'

Z globoko zbranostjo sva molila deset minut skupno:

'Srce Jezusovo, Belgija bodi tvoja, blagoslovi jo!'

'Srce Jezusovo, kraljeva družina bodi tvoja, blagoslovi jo!'

'Odpuščanje, Kralj narodov, vsem, ki te žalijo!'

Ko sem po tej molitvi vstal, me je prijel kralj za obe roki ter rekel: 'Srčna Vam hvala, nikdar ne pozabim ganjenosti te ure! Sedite prosim sedaj in povejte mi, kar mi imate povedati!' Na vsak način je hotel slišati kralj priprosto pridigo iz svojih ust.

Začel sem mu govoriti o raznih modernih Pilatih, ki s svojim molčanjem v diplomatičnih krogih Kristusa obsojajo — in s Kristusom narode ... 'Če boste imeli, Veličanstvo, slične prijatelje in slične sovražnike,' sem mu rekel, 'kakor Kristus, mo-

rate pač biti ponosni na to. Ta misel ga je globoko ganila. Kralj me je poslušal, kakor da bi bila v cerkvi. Tri četrt ure sem že bil pri kralju, nisem ga hotel zadrževati, vstal sem. Takrat mi je kralj ponudil roko: »Če že odhajate, dve stvari mi pa morate obljubiti: da pridete zopet k meni, če se boste mudili v Belgiji in da boste molili za našo kraljevo družino, za Belgijo. In spremil me je do vrat, pa še naročil: »Molite za me in pridite nazaj!« — Avdijenca je bila končana.

Sluga pri vratih se je namuznil: »To pa ni bila navadna avdijenca, ki traja po pet minut. Ne! Pa tudi ni bila moja avdijenca, temveč avdijenca Kralja belgijskega kralja!«

TO TUDI PES ZNA...

Lovci so po lovu priredili veliko pojedino. Glavna jedila so bila seveda od mesa, dasiravno je bil petek. Eden izmed lovcev ni jedel. Tovariši so ga začudeno gledali. Zakaj pa ne ješ, ga je naposled vprašal sosed, ali si bolan. Ne, je odvrnil ta, petek je. Družba se je zakrohotala. Ker smeja ni hotelo biti konec, je mož naposled rekel, naj mu prinesejo meso. No, da si le prišel k pameti, so se mu posmehovali tovariši. Zgodilo se je pa nekaj nenavadnega. Mož je vrgel meso psu in je dejal: Prijatelji! To tudi pes zna: jesti v petek meso. Tega pa ne zna, da bi se premagal. Ali se naši delavci znajo kaj premagovati ko je petek. Ponekod da.

MATI JE DOBRO PAVEDALA...

Pobožna žena je obiskala hčer, ki je bila v mestu poročena. Postregli so ji z obilico najbolj izbranih jedi, katerim ni vedela niti imena. »Pokusite, pokusite,« ji je prigovarjal zet z desne in hčerka z leve strani. »Zdaj pa ne morem več,« se je branila žena in si je obrisala usta. Ko se je rado vedno ozirala po razkošno opremljeni obednici, ji je obstal pogled na čudovito lepo izrezljani kredenci in zali punčki, ki je visela tam gori. Ker še nikoli ni videla kaj sličnega, je rekla preprosto: »Celo oltar imate v sobi. In Mati božja tam gori je tako čudovito lepa. Lepše še nisem videla. Še lepša je kakor ona na Šmarni gori. Le škoda, da ji manjka svetniški sij.« Zet je pihal in bil ves moder v obraz, ker ni mogel več zadrževati smeja, toda hčerka mu je pomagala iz zadrege: »Zopet te je napadel dušljivi kašelj, pojdiva ven, da ti pomagam. Nama že oprostiš, mati...« Zunaj pa sta se oba tresla od smeja. Zet se je zadovoljen venomer drl: »No kaj takega! Misli, da je kredenca oltar in punčka Mati božja.« Ko sta prišla v obednico, je zazvonilo poldne po mestnih cerkvah. Mati je dvignila svoje suhe od trdega dela izmučene roke k navidezni nebeški kraljici in je tiho zmolila angelski pozdrav — prva molitev v tem prostoru. Ko se je mati po končani molitvi prekrizala, je rekla: »Vaša Marija je zares lepa. Le svetniški sij naj bi še imela in pa Jezušček tudi spada k njej. Kajti hiša kjer ni Boga lahko postane nesrečna za čas in večnost.« Odlična gospoda se ni več smejala. Ko je mati naslednji dan zopet odšla, je rekel zet resno in odločno: »Ti, mati je dobro povedala. Najin Bog je bil doslej denar, od danes nadalje pa bode drugače. Bog mora v hišo in

Mati božja s svetniškim sijem. Ko bo zopet prišla, mora biti naša hiša krščanska in mi verni otroci svete Cerkve. Ali ni tudi tebi prav, Marjeta.« — »Da, Anton, prav imaš, mati je dobro povedala.«

KO BI BIL JAZ BOG.

Aha, razumem te. Ti bi raje imel Boga moči in groze in trepeta. Bog ljubeznivosti in dobrohotnosti ti ni všeč. Bog naj bi svojo oblast kazal samo s tem, da bije in tepe, strahuje in pogublja, ne pa s tem, da prizanaša, potrpi, čaka in še čaka.

Slišali smo svoj čas o preganjanju katolikov v Mehiki. Slišali smo ime Calles. Molili smo za nesrečne Mehikance, mnogo molili. Zdelo se je marsikom, da brez uspeha. Čakali smo uspehov naše molitve, a nič izrednega nismo pričakali. Malodušni so govorili: »Ali je še vredno moliti.« Kakor prerok Jona tam v Ninivah, taki smo bili. Saj veste kako je oznanjeval Ninivam pokoro: »Še štirideset dni in Ninive bodo pokončane.« Ninivljani so verovali Gospodu besedi, zapovedali so post ne samo ljudem, ampak celo živini, češ, kdo ve, če se Bog ne usmili in ne odpusti. In Bog, ki je že naprej vedel koliko bo zalegla njegova groznja, ki jo je sporočil po preroku Jonu, je milostljivo odvrnil, kar je zapovedal. Jona pa se je jezil, ker njegova napoved ni obveljala in je molil k Gospodu: »Gospod, prosim te, vzemi mojo dušo, ker boljša mi je smrt, kakor življenje.«

Pred kratkem smo brali, da je predsednik Calles močno obolel. Gobava bolezen se ga je prijel. Moral je iskati pomoči. Iskal jo je in našel v bolnici pri jezuitih, torej pri ljudeh, katere je najbolj sovražil, najbolj preganjal. Ali niso to čudna božja pota. Le pomislite to strašno ponižanje: pri ljudeh, ki mu niso po gođu, iskati pomoči. Iskati jo in morda misliti: »Zdaj sem v njihovih rokah, zdaj mi bodo vrnilo milo za drago.« In če mu niso vrnilo, če so ga sprejeli z ljubeznijo, če so mu postregli kakor drugim, morda še bolj, ali ni to spet novo ponižanje. In če se mož zaveda, da prejema usmiljenje, ki ga ne bo mogel poplačati, da storjene krivice ne bo mogel popraviti, ali ni to spet nov udarec, ki ga človek, ki se svoje dolžnosti zaveda, gotovo težko prenese.

Poglejte kako čudno hodi Bog okoli človeka. Njegova pota res niso naša pota, njegove misli niso naše misli.

Pisali so, da je zverinski morilec svoje žene Andrej Mali umrl lepo spokorjen. Kdo bi si mislil! In kdo bi mu ne privoščil. In vendar je vse to čudno, čudno. — Bog in njegova milost nista v naši oblasti. Bog dela kakor hoče, samo greha ne. Kaj pa ko bi bil ti Bog.

D. Oberžan:

ČUDODELNO OZDRAVLJENJE SLOVENKE.

(Resnična zgodba.)

V Sittardu-Collenbergu (Holandija) imajo sestre karmeličanke presvetega Srca Jez. svojo materno hišo. Sestre tega reda so našim izseljencem v Holandiji prav dobro znane, saj so bile one naše prve misionarke. Ko še v Holandiji nismo imeli slov. duhovnika, so one razširjale med Slo-

venci katol. časopise ter obiskovale naše družine.

Materna hiša v Sittardu ima svojo podružnico tudi v Zagrebu. Tam je vstopilo že več hrvatskih in slovenskih deklet. Po prvih mesecih priprave pošlje vodstvo ta dekleta v Holandijo v sittardski noviciat. Te novinke navadno ne znajo niti nemški, niti holandski, zato so prav vesele obiska slovenskega duhovnika.

L. 1931. sem naletel med kandidatnjami v Sittardu na Anico Janžekovičevu — 23 letno slovensko dekle, doma iz Krašnje-ga vrha pri Metliki, ki se je pripravljala za vstop v red. Na praznik Brezm. Spočetja l. 1931. je oblekla redovno obleko, dobila ime sestra Lidvina in stopila v noviciat. Toda ni ga mogla dovršiti radi težke bo-bezni.

Bolezen. Anica je bila zdravo dekle, ko je prišla v Holandijo. Kmalu po prihodu je dobila vročino ter zbolela na želodcu. Po enoletnem bolehanju je bila 16. julija 1932 prepeljana v bolnico Maria-Stichting v Haarlem. Čez sedem dni jo je operiral tamkajšnji primarij. Pri tem so ugotovili velike rane v želodcu. Odrezali so ji gornji del želodca. Po operaciji se je bolezen nadaljevala. Dobila je želodčni čir, ki jo je strašno mučil. Zato je bila mesec pozneje ponovno operirana. Izrezali so ji tvor, odrezali spet del želodca ter 6 cm črevesa. Istega leta — v septembru se je vrnila v Sittard, kjer sem jo kot njen spovednik pogosto obiskal.

Njena bolezen je postajala vedno hujska. Iz želodca ji je prihajala črna, gnojna kri, hrane ni prenesla skoro nobene razen ledu in mrzlega mleka, a še tega kmalu ni mogla več, da so jo morali umetno hraniti. Ko je bilo vse zaman, jo je hišni zdravnik poslal 4. marca 1933 v Maria Hospital v Aachen (Nemčija). Radi splošne oslabelosti so ji dajali pet tednov injekcije, da jo okrepe. 14. aprila ji je primarij operiral želodec, slepič in mehur. Po operaciji ji je izjavil: »Vaš želodec je sedaj tako majhen, da ima v njem le skledica mleka prostora. Ako se vam bolezen vrne, se ne dajte več operirati, ker ni pomoči.« M. prednici je rekel: »Ako Anica vnovič zbolí, ne bo več pomoči, ker so njeni prebavni organi tako zelo okrnjeni. Pustite jo takrat v miru umreti.«

Ko se je vrnila v Sittard, ji ni bilo nič bolje. Trpela je kar naprej, uživala je le malenkostno hrano. Septembra jo je hišni zdravnik pregledal in povedal, da se rana v želodcu obnavlja. Anica je vidno slabela.

— V tem času sem bil večkrat pri njej. Nikoli ni tožila, trpela je sicer izredno, a vdano v voljo božjo. Nasmejala se je, kadar sem stopil v sobo. Njena globoka vdanost je napravila name vedno močan vtis.

1. oktobra 1933 jo je poslala prednica v podružnično hišo sv. Terezije v Zagrebu. Od tega časa nisem več slišal o Anici Janžekovičevi.

Pred par meseci pa mi je padla v oči vest v slov. listih o čudežnem ozdravljenju naše Anice. Obiskal sem jo v počitnicah v Zagrebu. Prihitela mi je nasproti — zdrava in vesela.

»Povejte, Anica, kako ste ozdraveli!«

»Ko so lani izjavili holandski zdravniki, da zame ni več pomoči, me je poslala generalna prednica v domovino — umret.«

Zagrebski zdravniki so tudi ugotovili rane v želodcu, a operirati se nisem dala več. Vedno bolj sem pešala. Letos na Veliko noč sem legla v postelj. Bolečine so se večale, hrane nisem mogla več uživati. V nedeljo, 13. maja mi prinese č. m. prednica kip sv. Terezije. »Anica, tako ne gre dalje! Prinesla sem vam kip sv. Terezije — njo prosite, da vam izprosi od Boga zdravja, ali naj vas pa vzame k sebi.«

Ker sem bila zelo slaba, nisem mogla niti moliti, le trikrat sem vzkliknila: Marija, pribežališče grešnikov, prosi, da se izvrši božja volja na meni! O Mala Terezija, braniteljica grešnikov, prosi, da se izvrši volja božja na meni!»

Naslednjo noč sem imela silne bolečine. Prosila sem: »Jezus, delaj z menoj, kar hočeš, ne bom se niti ganila. Daj mi ali življenje, ali smrt — kar ti hočeš.« Nato sem zaspala. Zazdelo se mi je, da se mi je nekdo približal z dišečo vrtnico. Čudovita dišava me je vso prepojila. Mislila sem, da mi je prinesla vrtnico sestra, ki mi je stregla. Nenadoma začutim na čelu nežen poljub.

Prebudila sem se in skočila iz postelje. Do takrat sem vsa tri leta vstajala le z veliko težavo, sedaj pa tako lahko! Šla sem odpirat vrata — nič me ni več bolelo — mesečina je lila v sobo in opazila sem kip M. Terezije na mizi. Pokleknila sem in molila: O Jezus, kako si dober! Moj Jezus, kako si dober!

Ko sem se oblačila, sem začutila, da ni več one trde otekline v želodcu. Zazvonilo je k molitvi. Tekla sem k č. materi in ji povedala, da sem popolnoma zdrava. Vse sestre so se čudile, saj sem še včeraj komaj hodila. »Kaj pravite, Anica!? No, bomo videli, ali boste lahko jedli,« je rekla prednica in me poslala k maši. Nato sem popila dve skledici mleka, jajce, velik kos sira in kos črnega kruha — vse to sem z lahkoto pojedla. 19. maja so me v bolnici pregledali pod röntgenom. Zdravnik se je začudil: »Niti sledu operacij — želodec normalen in zdrav!«

Anica je čvrsta in zdrava. Dela od jutra do večera. Na vilah je dvigovala velike kupe sena — ne da bi se utrudila. Opozoril bi vas, da je bila prvi dan svojega ozdravljenja prav taka. Tu ni bilo počasnega okrevanja, temveč trenutno.

S srečno ozdravljeno bodimo tudi mi hvaležni dobremu Bogu, ki se je ozrl na eno izmed nas. — Priporočajmo se pa tudi radi sv. Tereziki Deteta Jezusa, ki tako bogato siplje rože na zemljo.

PO SVETU.

Protiv brezbožni šoli.

Po radiju je govoril škof dr. Noll, da je v Ameriki več ko 70 milijonov ljudi, ki ne poznajo še temeljnih pojmov o veri, ker je v drž. šolah Amerike krščanski nauk izločen. Naravno, da je ljudstvo radi tega popolnoma brezbrizno za verske zadeve! Versko prepričanje milijonov je tako medlo in nejasno, da ni v njem moči proti nevarnostim dneva. Ako med ljudstvom ni zavesti o vrednosti in vrlinah krščanske pravnote — kako se more tu utrditi pravno življenje! Verska malobrižnost utira pot brezbožstvu. To pa pomeni konec pravnote.

»Ena sama ura

v kinu ali gledališču — ura nenravnih, revolverjskih prizorov — uniči to, kar so napravila desetletja družinske, šolske in cerkvene vzgoje! Zaman so vzgojni zavodi, zaman šole, zaman trud staršev, ako bodo kini in gledališča še vnaprej kvarili mladino!« Tako pišejo ameriški škofje. Ta njihova okrožnica je dvignila vse ameriške katoliške kroge v boj proti nemoralni v kinih. Izdelovalci filmov so se zbal in obljubili, da bodo odstranili vse pohujšlive stvari.

Delu časti!

Sv. oče Pij XI. je sprejel v avdijenco 2000 cestnih pometlačev. Izročili so mu 2000 novcev po pet centesimov (to je najmanjši italij. denar), ki jih je papež namenil misijonom. Ko je zastopnik teh delavcev omenil njih nizki položaj, je Sv. oče rekel: V mojih očeh je vsako koristno in pošteno delo častno in spoštovanja vredno. Postava nam ukazuje delati — božja postava! Delo si je izbral tudi Sin božji, ko je prišel med nas. — Hotel je biti človek-delavec v skromni delavnici ubogega tesarja! Tako je Jezus — Bog sam — delo počastil.

Cel rod se pripravlja na sv. krst.

Pleme Alur ob jezeru Albert v Belg. Kongu v Afriki se pripravlja na sprejem sv. krsta. To je uspeh gorečih misijonarjev, belih očetov.

Brezposelni zidajo cerkev!

V novi škofiji v Katovicah, ki obsega od Poljske ločeni del G. Šlezije in Avstr. Šlezije, je bilo treba zgraditi novo škofijsko cerkev. Priprave so pričele že l. 1925. Toda vladna podpora in nabrani denar sta pošla. Tedaj pa so prišli številni brezposelni, ki jih župnije oskrbujejo 14 dni, tudi nekaj obleke dobe, in delo nadaljujejo. Vsakega pol mesca se oddelki brezposelnih izmenjajo. Uspeh je presenetljiv, delavci so pa prav veseli. Dan se začne in zaključni z molitvijo. Njihova pesem glasno doni: »My cheemy Boga!« (Hočemo Boga — povsod Boga!).

Z milodari

je bilo v 18 letih delovanja ameriškega kardinala v čikaški škofiji postavljenih nad 600 cerkv. in verskih stavb. Med njimi 68 cerkva, 64 samost. poslopij, 17 univerz in viš. šol za fante, pet sirotišnic in dve hiralnici!

Borbo so začeli

že pred mesci ameriški katoličani protiv nenravnosti na javnih prireditvah, v gledališčih, po lepakih, v filmu itd. Ta organizirani nastop je Sv. oče blagoslovil. Sedaj se mu pridružuje tudi Belgija: »Zahtevamo, da z nami sodelujejo vse kršč. družine, da nas podpira mladina, ki naj stopa pogumno v prvih vrstah...!«

Nič ne pomaga tožiti

zoper nenravnost filmov! Katoličani so v Bruslju (Belgija) osnovali lastno filmsko centralo. Že okrog 500 kinopodjetij je prišlo svoj pristop.

Brezbožnež — slab domoljub!

Dr. Canadas, n. prof. in vodja španskih soc. je izjavil, da je vsak brezbožnež slab domoljub. Odmolil je vero in se odpovedal vsem zmotam.

60 duhovnikom

je pomagal, da so dovršili študij. Kdo je ta dobrotnik? To je Franc Heilwig iz Bochuma na Vestfalskem. Ko je bil 60. njegov varovanec posvečen v Rimu, mu je papež poslal visoko odlikovanje.

SLUČAJI, KI NISO SLUČAJI.

(Po ameriškem mesečniku »Ave Marija«.)

»Če Bog hoče ali noče.«

Ni še dolgo tega, ko je v Nemčiji nekdo prosil železniškega vodjo, da bi v sosednjem mestu opravil neko stvar za njega.

»Jutri bom pa to opravil,« je rekel vlakovodja.

»Torej na svidenje pojutrišnjem, če Bog da.«

»Če Bog hoče ali noče,« se je norčeval vlakovodja.

»Je pa vendar treba, da Bog hoče, da se vrnete zdrav...«

»In jaz pravim še enkrat,« je rekel vlakovodja, »jutri bom z rečmi, ki si jih želite, zopet tu, če Bog hoče ali noče.« — In se je odpeljal z vlakom.

Drugi dan je skočil iz tira vlak, in vlakovodja je bil hudo ranjen. Spodnja čeljust in jezik sta mu bila odtrgana. Njegovo norčevanje je bilo kaznovano; on se ni vrnil, ker Bog ni hotel... Slučaj — ali prst božji?

Bog se maščuje.

Friderik Viljem IV., kralj pruski, ki je imel za soprogo nesrečno sestro kralja Ludovika I., bavarskega (prisiljena je prestopila k protestantizmu), je rekel: »Jaz hočem, da ima vsak katoliški vojak svoj rožni venec«, in je dal nakupiti na božji poti v Kevelaer rožne vence in jih razdeliti med katoliške vojake.

»V rožnem vencu imate ves evangelij«, je rekel protestantski pastor, ki si je dal razložiti rožni venec. Žalostno bi bilo za nas kristjane, ko bi nas morali šele drugoverci poučevati, kaj imamo v rožnem vencu.

Pri Materi milosti.

Bilo je v majniku leta 1870., ko je bilo čitati v rdečem pariškem listu »Svetilka« sledeče naznanilo: »Kdor hoče videti čudeže, naj gre vsak četrtek in vsako nedeljo ob 7. uri zvečer v cerkev naše Ljube Gospe.« S temi besedami so se hoteli socialisti norčevati iz majnikove pobožnosti. Prijatelj tega lista, znan po vsem mestu, je bral te vrstice in je šel res takoj v četrtek v cerkev, da bi napasel svojo radovednost in zadostil sramotnemu vere. Leta in leta že ni prestopil cerkvenega praga, ogledoval si je pa ta večer cerkev in končno pričel poslušati pridigo o usmiljenju Matere božje. In Marija se je tudi njega usmilila. Govornikove besede so se prijetele tudi njegovega srca, po končanem govoru je šel v zakristijo in rekel duhovniku: »Pred vami je osivel grešnik. »Svetilka« je naznanila, da se vrše tu čudeži in iz rado-

vednosti sem prišel sem. Naša ljuba Gospa je zmagala nad menoj in storila največji čudež. Spovedati se hočem in zadostiti za vse, kar sem zakrivil.« Ko se je spreobrnjenec hotel posloviti veselega srca, zadržal ga je duhoven in mu rekel: »Pripeljite v nedeljo večer še urednika lista seboj«. Gospod je bil nekoliko presenečen, končno je pa obljubil, da bo to poskusil. Šel je k uredniku in ga res pregovoril, da je šel v nedeljo z njim k šmarnicam. Pričetkom ga je s silo zadržal v cerkvi pri pridigi, toda govor je postajal uredniku vedno bolj in bolj zanimiv. Čez uro je šel pa tudi urednik brezverskega lista k spovedi, se odkritosrčno spovedal in postal pozneje eden najbolj gorečih in največjih sodelavcev velikega katoliškega lista »Universe«.

Kaznovano bogokletstvo.

Pariški list »Pelerin« je priobčil pred leti sledeči dogodek: V Vavignies pri Breteulim okraj Oise, je zavrnil nek možak, ki so ga pijača in slabi časniki pripravili ob vso vero, sotovarišu: Daj mi križ sem, vtaknil ga bom v peč! Res je zagrabil za križ in ga hotel potisniti v peč, toda peč je bila premajhna. Kaj stori? Med groznim preklinjanjem je odlomil Križanemu obe nogi in vržel križ v ogenj. — Drugi večer so ga napadle ob tistem času grozne bolečine, tako da se je zgrudil na tla. Prijatelj ga je dvignil, on je pa venomer klical: Noge mi režejo proč! Vsi poskusi, da bi ga pomirili so bili zastonj; vedno in vedno je kričal: Noge mi režejo proč! Ob tisti uri, ko je prejšnji večer Križanemu odlomil noge, je izdihnil svojo ubogo dušo. Dogodek je vse prebivalstvo silno prestrašil.

Konec bogokletneža.

Pred nekoliko leti so pokopali v Bruselju z velikimi svečanostmi moža, ki je nagloma umrl, »civilno«. Ta mož je bil osem dni poprej na trgu Place Royale, ko sta dva duhovna šla s sveto popotnico k dvema bolnikoma v razne strani. Vojaška straža je pred Najsvetejšim izkazala vojaško čast. To je moža tako razjezilo, da je pričel preklinjati in rekel, da bi farji storili bolje, ko bi ... (Bogokletstva ne bomo radi grozote ponavljali), ko bi svojega Boga nosili v žepu, izobraženci tako nočejo ničesar o njem slišati.

Osem dni nato, ravno ob isti uri, ko je teden poprej preklinjal, se je zgrudil mož mrtev na cesti. Ni prišel več k zavesti. Jezus z Najsvetejšim zakramentom prenese marsikatero žalitev. Koliko pretrpi od nas, ko ga žalimo, ko smo tako mlačni, ko mu izkazujemo v tem zakramentu tako malo čiščenja. Toda ob svojem času kaznuje te, ki ga sramote v Evharistiji.

Križ — sveto znamenje.

Ob gornještajersko-avstrijski meji je stal na gričku križ, znamenje vernosti prebivalstva. Nekega jutra so našli križ razbit, noge so bile Križanemu odžagane. Vse je bilo ogorčeno nad bogoskrunstvom, zločinca seveda niso dobili. Čez nekaj let je pa prišlo na županstvo tamošnjega kraja pismo iz neke dunajske bolnišnice od nekega delavca, ki je delal v bližnji tovarni, kjer se je dogodil zločin. Pisal je, da je v bolnišnici, kjer se mora hudo pokoriti za

svoje bogoskrunstvo, ker so mu v bolnišnici odrezali obe nogi, in da smatra on to za kazen božjo. Prosil je svoje sodelavce, naj si vzamejo to za zgled in se varujejo bogoskrunskih zločinov. To pismo so takrat objavili listi, in je bil ta slučaj dolgo časa predmet pogovorov med delavstvom.

Pisatelj Volney.

Bil je eden največjih brezbožcev. Peljal se je nekoč po morju. In kakor je imel navado, je tudi na morju skušal razlagati svoje brezbožne nauke. Mornarji so ga poslušali, ker so hoteli preganjati dolgčas. Pa tudi duhovite besede je rabil Volney in duhovite stavke in šale. Pa se je zgodilo, da je prevlekel nebo črn oblak, strašen vihar je začel bičati morje. Kar namah je Volney nekam zginil. Eden mornarjev ga poišče in kje ga je našel? Bil je v kabini pri nekem redovniku, ki se je peljal z isto ladjo in z njim pridno molil rožni venec. Mornar je seveda to najdubo toplo nesel mornarjem, ki so se mu pozneje posmehovali: »Kam pa je šlo brezbožstvo?« Volney je pa odgovoril: »Lahko je biti brezverec doma za pečjo, ko si z vsem postrežen, na morju je druga. V uri stiske čuti človek neko premoč, ki se ji ne more ustavljati.«

Brez vere — ljudožerec.

Znameniti revolucionar Henry Rochefort je bil radi velikih prestopkov proti domovini obsojen na smrt, toda nazadnje pomiloščen in poslan v pregnanstvo v Novo Kaledonijo. Tu sreča nekoč divjaka, ki je bil postal kristjan. Kako se vznemiri, ko vidi revolucionar, da je divjak molil rožni venec. »Kaj,« zakriči nad divjakom, »tako daleč je že torej prišla ta bedarija«. Divjak, spreobrnjeni kristjan, mu pa mirno odvrne: »Boga zahvali. Zakaj če bi katoliški misijonar ne bil prestopil naše dežele, bi bil sedaj ti ob življenje. Veš, da spada naš rod med ljudožerce? Boga zahvali, pravim, če ne bi imel v tebi nocoj dobro večerjo.«

Tako mine slava sveta.

V skromni hišici nekega bruselskega predmestja v Belgiji živi samotarka. Ko si je zjutraj uredila stanovanje in skuhalo skromni zajtrk, nese svoja ročna dela, ki jih je v samotnih dneh izgotovila, v mesto naprodaj, da izkupi kaj za kosilo, večerjo in kar je še nujno potreba. No, takih, ki žive iz dneva v dan, iz rok v usta, je bilo in jih je danes legijon. Ne pa takih, ki bi imeli za seboj preteklost, kot jo ima ta samotarka. Ona ni nihče drugi kot bivša saksonska kraljica Luiza, ki je nekaj desetletij nazaj radi svojih pustolovščin obračala nase pozornost celega sveta, zlasti kraljevskih dvorov. Po rodu je bila avstrijska nadvojvodinja, priznana lepota. Zasnubil jo je takratni saksonski prestolonaslednik, poznejši zadnji kralj Friderik August Saksonski. Dvor je bil stroga katoliška trdnjava, sredi izvečine protestantske dežele. V kraljevi družini je bila nezapisana zapoved, ali tradicija kot pravimo, da se mora eden ali ena posvetiti Gospodovi službi, kot duhovnik, kot redovnica. Čast tega družinskega sporočila je najprej rešil kraljev brat princ Maks, ki je postal katoliški duhovnik. Je profesor friburškega vseučilišča v

Švici. Po vojni je še njegov drugi, starejši brat postal katoliški duhovnik. Luiza, otrok versko precej lahkoživega, ali kot so navadno dejali »gemitlih« Dunaja in njegovega dvora, se na strogem, skoro bi dejal janzeniško strogem katoliškem saksonskem dvoru kar ni mogla znajti. Nekega dne je z vzgojiteljem svojih otrok, Gironom, Belgijcem, pobegnila. Radi te sramote, ki mu jo je pred vsemi dvori napravila, se je kralj ločil od nje. A tudi Giron jo je zapustil. Nato se je obesila na Italijana Tosselija, komponista, ki ga je sama pustila. Njen pravi mož je junaško nosil ta družinski križ. Po vojni sam oropan prestola, ne pa močne vere, je leta 1918. boguvdano umrl. O njej po razporoki s Tosselijem 1911 ni bilo dolgo nič slišati. Za njen 62. rojstni dan so se je časopisi zopet spomnili kot zapuščene in obubožane samotarke v bruselskem predmestju. Da, tako mine slava sveta.

Kadar kliče Bog ...

»Bila sem omožena s protestantskim duhovnikom iz Švice, iste vere in iste narodnosti, kakor on. Moj mož je bil zelo goreč za delo zveličanja duš. Sklenil je, da se preseli v Južno Ameriko, v Brazilijo, da bi mogel sodelovati pri tamkajšnjih protestantskih misijonih. Odsel je sam, kmalu pa je pozval tudi mene k sebi in naselila sva se v glavnem mestu. Ko sva bila še zaročena, je večkrat izrazil željo, da bi postal katoličan, a jaz sem bila vedno proti temu, tako da je končno glede tega utihnil. V najini novi domovini je moral mož večkrat na dušnopastirska potovanja. Bila sem sama doma. Otroci nisva imela. Nekoč, ko je bil mož za daljšo dobo odsoten, sem pregledovala njegovo knjižnico ter sem našla brošurico Henrika Lasserre o Lurdu. Čitala sem jo z največjim zanimanjem ter postala na koncu trdno prepričana, da je edino katoliška vera prava. Ko se je mož vrnil, sem mu to pripovedovala in mu odkrito rekla: »Midva se motiva v veri, postati morava katoličana.« Mož je bil nemiren in ves nezadovoljen, prepovedal mi je hoditi v njegovo knjižnico. Jaz pa nisem imela miru in vedno sem znova ponavljala besede: »Motiva se v veri.«

Mož mi je sedaj branil, da bi se vrnila v katoliško cerkev. Vedel je, da bi se morala raziti, ker nisva bila katoliško poročena.

Končno mi je po dolgem omahovanju dovolil, da sem se dala poučiti v katoliški veri. Mož se je povrnil v Evropo, jaz sem pa ostala v Buenos Airesu. Zavzel se je zame jezuitski redovnik, ki me je povedel k sestram, da me pripravijo za povratek v katoliško cerkev.

Praznik Marijinega rojstva je bil tisti srečni dan!

Nekaj tednov nato sem prejela od svojega moža pismo, ki mi je v njem sporočil, da se je 8. septembra, torej istega dne kakor jaz, vrnil v pravo Cerkev Kristusovo in da želi postati katoliški duhovnik. Vrnila sem se v Evropo, a ne k svojemu možu, temveč v samostan Obiskovanja Device Marije. Srečna sem v svojem poklicu nad vse, dasi sem bila srečna tudi v zakonu.

(Po lastnem pripovedovanju sestre-redovnice, ki je l. 1920 umrla pobožne smrti.)

Slovinci širom sveta!

Nikdar ne boste pozabili svojega milega materinega jezika, ako boste radi čitali slovenske knjige. Tudi svojim otrokom dajte v roko slovenske knjige. Vse knjige naročajte samo potom

knjigarne Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta št. 5

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassaustr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade
KAPITAL 50.000.000 GOLD.
REZERVE 47.000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh in prinaša mnogo zanimivosti iz vse Slovenije — Naročnina znaša letno Din 64⁻, poll. Din 32⁻ in se naroča na upravo Slov. gospodarja v Mariboru

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 22

15, RUE LAFAYETTE 15

TELEFON: TRINITÉ 81-74
TRINITÉ 81-75

Banka jugoslovanskih, čehoslovaških in poljskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postrežba